

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izbija vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrlet 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vin., na 8 straneh 60 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Za inserate se plačuje od enoslopnih petstovrsto za enkrat K 1:80. Za večkratne oglašne primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 50 vin. — Inserati se sprejemajo do torka popoldne, Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Kaj bo vse na prvem slovanskem orlovskem taboru v Mariboru?

Veliko se je že pisalo, kaj in kako bo na I. slovanskem orlovskem taboru v Mariboru, toda le bolj posameznosti. Moja naloga je, da povem celotno najvažnejše, kaj in kako bo, kaj bo vredno iti poslušati in kaj pogledati. Seveda slišal in videl bi gotovo vsak rad vse. To pa ni mogoče, ker bo toliko, da ne morejo biti zborovanja drugo za drugim, ampak jih bo več ob istem času. Najbolje je, da napišem kar po vrsti nekaj najvažnejših zborovanj in prireditev; vseh mi ni mogoče, ker urednik ima gotovo malo prostora!

V četrtek je začetek. Zjutraj ob 7. uri bo v stolnici za vse udeležence tabora sv. maša. S svetlo mašo začnemo, da pokažemo, da smo krščansko katoliški, da prosimo Boga, naj nas podpira, da pa s tem tudi pokažemo, da ima vse naše delo višje smotre, višje cilje, da velja naše delo edinole Njemu. — Takoj po sv. maši se začne na telovadišču tekma. Orlov telovadec, ki bo trajala do v soboto opoldne. Orlovi goji poleg krepkega izobraževalnega in organizatoričnega dela tudi telovadbo. Tu se bo pokazalo, kako smo se učili Orli telovaditi, ne v dolgem času desetletij, kajti komaj 12 let se nazivamo Orle, ampak v kratkem, toda za slovenski narod tako pomenljivem času. Tekma bo zelo zanimiva, ker se bodo kosali naši najboljši fantje in moške in ker so pogoji zelo strogi.

V četrtek celi dan, v petek dopoldne in tudi v soboto zboruje jugoslov. katoliško narodno dijaštvo, katerega bo prišlo v Maribor okoli 2000. Dijaki bodo pogledali nazaj na delo, na trudapolno delo v boju za vero in narod, bodo presodili, ali je njihovo delo imelo kaj uspeha. Začrtali pa si bodo tudi nova pota, po katerih bodo morali hoditi v bodočnosti, da bodo mogli uspešno varovati slovenski, jugoslovanski narod pred raznimi kvarnimi vplivi in škodo, ki mu preti v verskem, socialnem in narodnem oziru. — V četrtek zvečer bo v Götzovi dvorani pozdravni večer gostov in komerz, to je nekaka veselica z govori in s prosto zabavo.

V petek bo še poleg tekme telovadcev in zborovanja dijakov, zborovanje društva kat. katehetov in zborovanje orlovskih delegatov. Popoldne pridejo v velikem številu naši bratje in sestre iz Čehoslovaške in vsa jugoslov. kršč. društva in organizacije. Zvečer bo tem na čast zopet komerz in slavnostna gledališka predstava „Ljudskega odra“ iz Ljubljane. Igra li bodo A. Medvedovo žaloigro „Za pravdo in srce“.

V soboto bodo zborovala vsa naša verska, kulturna in prosvetna društva: Marijine družbe in kongregacije, Kršč. socialna zveza, Društvo kat. rok. pomočnikov, Slovenska in Hrvatska ženska zveza, potem zborovanje „Ljudskega odra“ in pevske zveze „Ljubljana“ (ustanovitve zveze pevskih odsekov!), zborovanje slovenskih in hrvatskih kat. učiteljev, zborovanje akad. starešinstva itd. Popoldne bo ob 3. uri na telovadišču na Teznu skušnjava za nedeljsko javno telovadbo, z istim vspremem kot v nedeljo. Na dvorišču šole šolskih sester bo ob 4. uri glavna vaja za staroslovensko sv. mašo, ki jo bodo peli v nedeljo pri sv. maši na Glavnem trgu. — Zvečer ob 7. uri bo zborovala na Glavnem trgu Slovenska straža. Slavnostni govor bo imel župnik-pisatelj Fr. Finžgar. — Po zborovanju bo manifestacija po mestu za zasedeno

ozemlje, kjer bomo zahtevali pravično rešitev jadranskega vprašanja in ujediničenje naših primorskih bratov z Jugoslavo. V zvezi s tem bo podoknica odposlancem sv. očeta na Slomškovem (Stolnem) trgu, da pokažemo, kako visoko cenimo našega sv. očeta, za stopnika božjega med nami. Ob 9. uri bo priredila pevska zveza „Ljubljana“ slavnostni koncert v Götzovi dvorani, na čast vsem gostom, posebno Čehoslovkom, Amerikancem, Francozom in Angležem, ki si bodo udeležili tabora. Pri koncertu bo pela Orlica-unetnica sestra Kreyzlova iz Čehoslovaške. — Celo noč od sobote na nedeljo (31. julija do 1. avgusta) bodo v stolnici, v cerkvi ob. frančiškanov in v kapeli č. šolskih sester cerkvene pobožnosti, ki se jih udeležijo vse narodnosti, ki posetijo tabor.

Zelo lep bo vzpored v nedeljo 1. avgusta. Ob 5. uri zjutraj budnica po mestu, katere se udeležijo vse godbe, ki bodo na taboru. Bo pa jih 11. Ze pred 6. uro se bomo začeli zbirati v Tomšičevem (Kokošinekovem) dreveredu k slavnostnem obhodu po mestu. Obhod mora biti in bo sijajna manifestacija naše katoliške misli. Takoj po manifestaciji bo na Glavnem trgu sv. maša, pri kateri bo popevala „Ljubljana“ staroslovensko sveto mašo. Peto bo nad 1000 pevcev in igrali boste dve pomnoženi godbi. Mašo bo imel prevz. knezoškof lavantinski dr. Mih. Napotnik. — Po maši bo na istem prostoru veliko manifestacijsko zborovanje orlovskih in sploh kršč. katoliške misli. — Po kratkem obedu odkorakajo telovadci na slavnostni prostor in telovadišče na Tezno. Tu bo ob 3. uri popoldne javna telovadba Orlov in Orlic. Telovadili bodo lepe proste vaje, težke vaditeljske vaje, pa tudi na orodju: na drogu, bradlji, krogi, konju itd. Gotovo krasen in veličasten pogled bo na to množico telovadcev (nastopi jih 1100) in na to enakomerno in skladno gibanje vitkih in mišičastih teles po taktu godbe. Nikdo ne sme zamuditi pogledati si tega prizora, naših fantov in deklet, tega izraza moči, ki živi v vernem slovenskem narodu. Tu se bo pokazal svet. kat. slov. naroda, tu bomo videli našo bojno četo, ki hoče z vsemi silami ohraniti naš narod veren, zdrav in krepak. Videli pa bomo tukaj tudi nastop čehoslovških Orlov in Orlic, ki vršijo na Čehoslovaškem isto delo ko Orli na Slovenskem, samo da se v neprimerno neznosnejših in težavnejših razmerah, kakor mi. Občudovali bomo tudi stare lepe boje igre, ki jih bodo proizvajali Jugoslavi iz Hrvatske in Dalmacije, razne jugoslov. narodne plesne in plesne igre itd. itd. Omeniti moram, da je po javni telovadbi velika ljudska veselica. Vse potrebno za lačen želodec in žejno grlo, kakor tudi razne sladkarije za ženske, bodo v obilni meri obiskovalcem na razpolago. Zvečer začne odhajati s posebnimi in rednimi vlaki, ki bodo vozili od slavnostnega prostora na vse strani, gostje in obiskovalci tabora. Tukaj naj pripomnim, da imajo vsi, ki se izkažejo za zeleno taborsko izkaznico pri vožnji na tabor v Maribor polovično vožnjo po vseh železnicah v državi od 25. julija do 5. avgusta. Vsak naj kupi listek na postaji kjer vstopi; plača celega v Maribor, pač pa mu potem pri vožnji nazaj ni treba drugega voznega listka, kakor tistega, s katerim se je pripeljal v Maribor. — Veselica bo trajala do 11. ure zvečer.

družijo, da odidejo skupaj domov. Vojaško poveljstvo je takoj telefoniralo po vojaško pomoč na vse strani. Silna ploha in toča je prisilila vojaštvo, da se je moralo podati nazaj v vojašnice. Ko je zjutraj prišlo večje število na pomoč poklicanega vojaštva v Idrijo, so pozapri osem laških častnikov, uporno moštvo pa pozapri v vojašnice. Ti dogodki so pač najboljši dokaz, da se Italija ne more več zanesti niti na lastno vojaštvo.

Krvavi boji v Splitu.

Na predvečer godu kralja Petra sta dva podkupljena laška vojaka snela z neke zasebne hiše v Splitu jugoslovansko zastavo in jo odnesla na laško ladjo. Ta nečuvstvo drzni čin laške nestrpnosti je narod silno razburil. Ljudstva se je ob morskimi obali zbrala ogromna množica, ki je mirno prepevala narodne pesmi. K obali je priplul italijanski motorni čoln z vojno ladjo „Puglia“. Načelnik policije je z jasnim glasom zaklical kapitanu, naj vojaštvo ne stopi na obal, ker on osebno jamči za varnost laških častnikov, ki se slučajno nahajajo na obali. Se preden je to izrekel, je že bilo oddanih nekaj streliv iz čolna. V bližini policijskega načelnika je padel od ročne granate zadet mož-begunec in bil takoj mrtev. Krog le so še tudi usmrtili dva orožnika in več drugih oseb. Naše orožništvo je nato otvorilo ogenj na laški čoln. Zadeti so bili poveljnik, nekaj mornarjev, nakar so jo Italijani odkurili. Drugo jutro je došel v Split ameriški admiral Andrews, ki vodi celo preiskavo, katera pa bo za Italijane izpadla zelo neugodno in jih pred celim svetom osvetlila kot prave barbare.

Laži zažgali Narodni dom v Trstu.

Dne 13. julija zvečer je pridrvela pred Narodni dom v Trstu naročena druhal okoli 500 fakinov, ki je začela vpiti: „Smri Slovence! Proč z Jugoslavijo!“ Podivjana tolpa je naskočila Narodni dom. Ko so razbili vse prostore, vse pohištvo, so vse notranjosti polili z velikimi množicami petroleja in zažgali poslopje. V hipu je bilo celo poslopje v plamenih. Slovenci, ki so se nahajali v poslopju, so morali iz oken vseh treh nadstropij poskakati na tla, kjer so obležali z razbitimi udi. Koliko oseb je v poslopju zgorelo, ni znano; gotovo je pa, da je število človeških žrtev italijanske pobesnelosti zelo veliko. Vse to se je odigralo pred očmi policije in vojaštva, ne da bi bil kdo le ganil z mezinem v obrambo nedolžnih žrtev! Nedolžno prelita slovenska kri kliče po maščevanju do neba!

Druhal razdejala druga poslopja.

Podivjane italijanske tolpe so nato navalile na poslopja podružnice Ljubljanske kreditne banke in Jadranske banke, vdrle v notranje prostore, uničile in razdejale vse do golega. Ostanke pohištva je tolpa pometala na ulice in jih nato sežgala. Le močnih železnih blagajn niso mogli razbiti in se polastiti denarja. Ko je bilo vse to dovršeno, so navalili na druga poslopja slovenskih trgovcev in obrtnikov ter drugih Slovencev, kjer so na slični način razbili in uničili vse. Uničili so pisarne odvjetnikov dr. Vilfana, dr. Ribara, dr. Voduška, uničili slovensko tiskarno „Edinost“, Hrvatsko štedionico, Splošno hranilnico, slovensko kavarno „Comercio“, razne slovanske gostilne, knjigarne in sploh vse, kar je bilo slovanskega.

Naval na naš konzulat.

Pobesnela laška druhal je nato popolnoma neovirano od oblasti v svoji satanski besnosti vdrila v poslopje našega konzulata, v katerem je razbila in uničila vse pohištvo, šipe, vrata itd., razbije predmete pa pometala na cesto. Pogled na razdejano poslopje nudi grozen prizor! Ko se je druhal še bilo posrečilo iztakniti našo državno zastavo, je laška pobesnelost dosegla svoj vrhunec. Našo državno zastavo so raztrgali, ostanke pa v slovesnem sprejedu nosili po mestu. Pri vseh teh neverjetno besnih izgredivih ni bilo blizu nobenega policista in nobenega vojaka, kar je dokaz, da so bili naročeni od slavne italijanske vlade.

Slični čini laške podivjanosti so se zgodili tudi na Reki, v Kopru, Pazinu in drugih mestih v Pri-

Italijanska nasilja in požigi.

Dogodki v Prvačini.

Po vsem po Italijanih zasedenem slovenskem ozemlju je naš narod slovesno praznoval blagdan naših prvih apostolov sv. bratov Cirila in Metoda. V Prvačini na Primorskem so šli ljudje z godbami in zastavami v cerkev. Italijanski vojaštvo, katerega ta čela cerkvena zaždeva ni nič brigala, je pa ustavilo spreved in zahtevalo, da mu izročijo slovenske trobojnice. Enodušno se je ljudstvo uprlo tej drzni zahtevi in laško vojaštvo je začelo streljati na množice.

Strelji so težko ranili štiri slovenske žrtve — tekla je nedolžna slovenska kri, ki se bo bridko maščevala.

Upor laške posadke v Idriji.

Ker so laški častniki naznanili laškemu vojaštvu v Idriji, da bo moralo dne 15. julija odriniti v Albanijo, se je vojaštvo lotilo tako razburjenje, da je iakoj odpovedalo pokorščino svojim častnikom in pometalo orožje proč. Vojaštvo je drlo na trg, kjer so klicali: „Doli s kraljem, žive! internacionala, živio Ljenu!“ Moštvo je pozivalo častnike, naj se mu pri-

morju. Laški divjaki prihajajo celo na deželo, kjer uničijo Slovence vse, do česar le pridejo. Ves slov. narod v zasedenem ozemlju se nahaja v smrtni nevarnosti. Zalibog ni roke, ki bi ga ščitila, zaenkrat je prepuščen žalostni usodi.

Ce človek zasleduje vsa poročila, ki prihajajo k nam iz zasedenega ozemlja, mu zastane kri in se mora prijeti za glavo ter vprašati: Ali živi pod milim solncem narod, kateri bi se glede podivjanosti še mogel primerjati z italijanskim? Ni ga pod solncem! Eno je gotovo. Uprava in vojaštvo da druhali popolnoma prosto roko, da sme neovirano in nekaznovano uničevati imovino Slovanov. V zasedenem ozemlju ni nobene varnosti za imetje in varnost Slovanov.

Tresejo se vsi temelji italijanske države. Vse civilne in vojaške oblasti so brez moči, brez vpliva, ali pa vedoma soglašajo s poulično druhaljo. Vam Italijanom pa kliče ves jugoslovanski narod kot en mož: Prišel bo čas obračuna! Vaše lopovščine, vaše krutosti se bodo na vas in vaših potomcih še bridko maščevale, kot se sedaj maščujejo nad oholim nemškim in madžarskim narodom!

Ali je Kmetška zveza res klerikalna ali duhovska zveza?

Nasprotniki Kmetške zveze hočejo ljudstvo odvrti od Kmetške zveze s tem, da kričijo: „Kmetška zveza je samo duhovska zveza. Duhovniki skrbijo s Kmetško zvezo samo za svoj žep!“ Koliko je na tem resnice, nam pove 13letna zgodovina Kmetške zveze. Za koga je Kmetška zveza tekom svojega obstanka več storila: za kmetško in delavsko ljudstvo, ali pa za duhovnike?

Kmetška zveza je neumorno delovala za pospeševanje živinoreje. Ponovno je zahtevala večjih podpor za živinorejo, za nakup krme in sena, povisjanje zaklada za živinorejo. Ko je avstrijska vlada leta 1909 hotela skleniti z raznimi državami, in pred vsem z Rumunijo in celo z Ameriko, trgovske pogodbe, ki bi odprle meje živini ter mesu in tako silno oškodovale naše živinorejce, je Kmetška zveza temu odločno ugovarjala in slednjič bila voljna pristati na to le, če vlada dovoli za živinorejce večmilijonsko letno podporo. Ko vlada tega ni hotela, so začeli poslanci Kmetške zveze z obstrukcijo. Protestirala je proti uvažanju argentinskega mesa. Ustanovila je vnovčevalnico za živino, ki je posredovala nakup in prodajo živine. Zahtevala je zavarovanje živine, odprtje sejmov, dovoljenje klati živino doma (liberalci so bili proti temu!), skrbela za nakup plemene živine. Zavzemala se je za zdravje pri živini: zahtevala več živinozdravnikov, podpore za stavbo zdravih hlevov. Pospeševala je pouk v živinoreji, prirejala živinorejske tečaje, zahtevala živinske nadzornike.

Za povzdigo vinogradništva je Kmetška zveza dosegla, da vinogradnikom v slabih letinah ni bilo treba vračati brezobrestnih posojil. Z uspehom je protestirala proti nameravanemu državnemu vinskemu davku ter organizirala proti njemu po celi Spodnještajerski protestne shode. Zahtevala je strogo nadzorstvo nad vinotrčji in da se pomnoži število vinskih nadzornikov in vinskih inštruktorjev.

Leto za letom je predlagala in silila na to, da se izpremeni lovski zakon, ki je prikrojen za mestno gospodo in veleposestnika, kmetškemu prebivalstvu pa povzroča neizmerno škodo. Vse pravice glede lova naj ima edino občina. Skodljivo divjačino, kakor zajca in fazana, imej pravico vsakdo ustreliti.

Glede davkov je Kmetška zveza zahtevala preosnovo ali popolno odpravo zemljiškega davka. Na njen predlog se je osebno-dohodninski davek začel pobirati šele pri onih, ki so imeli 1600 K čistega dohodka, dočim se je prej pobiral že pri 1200 K. Z obstrukcijo v deželnem zboru je preprečila 20%, 30% in celo 40%ne draginjske doklade. Večkrat je predlagala, da se v prid kmetškemu prebivalstvu preosnuje hišno-razredni in hišno-najemninski davek. Stanovanje družine naj bo davka prosto, hišni davek za kmetško-delavska stanovanja in poslopja se naj odpravi.

V Štajerskem deželnem zboru je z obstrukcijo dosegla za kmetško ljudstvo obrtne olajšave za zidarsko, tesarsko in studeničarsko obrt na deželi. Na deželi se naj za koncesijo od obrtnikov ne stavijo take zahteve, kakor za obrtnike po mestih, da kmetu ne bo treba za obrtniška dela naročati in drago plačevati obrtnikov in delavcev iz dostikrat zelo oddaljenega mesta. Ravno tako se naj spremeni dimnikarski red v prid kmetškemu ljudstvu. Dr. Kukovec, sedanji vodja liberalne stranke, je bil proti obrtnim olajšavam in proti spremembi dimnikarskega reda.

Kmetška zveza je ves čas zahtevala, da se ustanovijo državne ali deželne zavarovalnice za zavarovanje za živino, zoper ogenj, zoper točo in druge uime. Uvede naj se tudi zavarovanje za starost in onemoglost, za kmetško ljudstvo sploh, posebno za delavce, viničarje in posle, da na stare dni ne bodo prisiljeni hoditi z beraško palico po svetu.

Tudi za bolnike se je Kmetška zveza zavzemala, posebno za bolnike v tujini. Zahtevala je za deželne bolnišnice tudi slovenske zdravnike, da se ondi s slovenskimi bolniki bolj prijazno postopa. Bolnišnice po Slovenskem se naj razširijo in pomnože.

Regulacijo rek: Sotle, Pesnice, Mislinje, Drave in drugih vod, ki neuravnane delajo ljudstvu velikansko škodo, je Kmetška zveza neštokrat odločno zahtevala in na vso moč pospeševala. Kolikor se je v tem oziru storilo, je sad delovanja naših poslancev Kmetške zveze.

Vsa Slovenija proti laški podivjanosti.

Nezaslišana italijanska nasilja, opustošenja in krvoprelitja so spravila po koncu ves naš narod in ga do skrajnosti razburila. Dne 14. t. m. so se vršile velike protidemonstracije v Ljubljani, v katerih je naš narod enodušno izrekel svoje zgražanje nad italijansko pobesnelostjo, našim zatiranim bratom v zasedenem ozemlju pa zaklical: Bo prišel dan rešitve in obračuna! Tudi po drugod in zlasti pri nas v Mariboru je zadnji četrtek zvečer prišlo do ogromne protidemonstracije našega naroda. Te velikanske protidemonstracije se je udeležilo na tisoče našega ljudstva.

Da pa naš narod pokaže laškim divjakom, da stoji na stokrat višji stopinji kulture, dostojnosti in olikanosti, se vršijo vse te protidemonstracije mirno in dostojno, čeprav nam prekipujejo srca gnjeva in studa proti laškim barbarom, o katerih naj izve ves omikani svet: Laški divjaki so nedosegljivi in neprekosljivi!

Z obstrukcijo so leta 1913 dosegli doneske in podporo za okrajne ceste. Zahtevali so izpremembo in izpopolnitev cestnega zakona v smislu kmetjskih zahtev, zgradbo cesti: Gornja Poljskava — Konjice, St. Ilj pri Velenju — Polzela, Gornja Savinjska dolina — Zvezna Kaplja itd.

Neumorno so si prizadevali, da dosežejo železnice: Polzela — Kamnik, Rečica na Paki — Gornjigrad, Purkla — Ptuj — Rogatec — Brežice.

V prid kmetijstvu vobče so predlagali, da se kmetijski zaklad pomnoži, da se pomaga pri razdolževanju kmetjskih posestev, da se dajo večje podpore za melioracije. Kmetška zveza je nastopila z vsemi silami proti sovražnikom kmetijstva: proti razkosavanju kmetij, proti bankam in kartelom.

Močno kmetško združništvo je smatrala Kmetška zveza za najvažnejšo podlago kmetškega blagostanja. Zato je pospeševala in podpirala delo za kmetške posojilnice, za kmetijske zadruge. Koliko je v tem oziru storila, priča dejstvo, da se je od leta 1907, ko se je Kmetška zveza ustanovila, do letos število kmetjskih posojilnic in kmetijskih zadrug, včlenjenih pri Zadrugi zvezi, pomnožilo od 27 na okrog — 150!

Kar zadeva šolstvo, je zahtevala Kmetška zveza, da se uredi primerno kmetjskim razmeram in potrebam: zadnji dve leti se naj uvede v ljudsko šolo kmetijski pouk. Za zgradbo in vzdrževanje šol naj prispeva država vsaj 50%. Kjer ljudstvo zahteva, se naj uvede poldnevni pouk. — Za višjo ljudsko ali meščansko šolo v Zaleu, kjer bi se naj nekoliko višje izobrazili kmetjski in obrtniški sinovi Savinjske doline, se je Kmetška zveza borila z orožjem obstrukcije cela tri leta. Njenemu odločnemu nastopu gre zasloga, da se je kmetijska šola v St. Juriju ob južni železnici na pritisk njenih poslancev morala otvoriti in da se je ravnotam položil tudi temelj za gospodinjstvo šolo. Tudi zadrugiško, gozdarsko, obrtniško in strokovno šole je ponovno zahtevala.

Leta 1914 so se na predlog Kmetške zveze uvedla mirovna sodišča v občinah, ki naj poravnajo manjše prepire, preprečijo tožbe zaradi mej, razžaljenja časti itd. ter tako prihranijo našemu slovenskemu ljudstvu ogromne sodnijske in odvetniške stroške.

Koliko pa je Kmetška zveza storila za posamezne kraje in okraje ob času nesreč, vremenskih neugod, toče, povodnji ali suše itd., to pa najbolj vedo kraji, ki se imajo posredovanju Kmetške zveze zahvaliti za pomoč in podporo.

Našteli smo samo nekaj stvari iz delovanja naše Kmetške zveze za kmetško in delavsko ljudstvo. Razsoden bralec lahko sam presodi, ali Kmetška zveza po pravici nosi ime: Kmetška zveza.

Nasprotniki Kmetške zveze: liberalci, samostojniki, socialisti in komunisti pa nam naj odgovore na dvoje vprašanj:

1. Kaj so oni, liberalci, samostojniki, socialisti in komunisti že storili za kmetško ljudstvo?

2. Koliko je Kmetška zveza v svojih 13 letih že storila za duhovnike, ker jo imenujejo duhovsko ali klerikalno zvezo in ji očitajo, da hoče samo povečati oblast duhovnikov in ljudstvo spraviti pod njihovo nadvlado? Če bi bil namen Kmetške zveze res nadvlada duhovnikov, bi pač njeni poslanci lahko porabili priliko za to v državnem in deželnem zboru. In vendar stenografski zapisniki v državnem in deželnem zboru o tem — molče. Pač! Enkrat se je Kmetška zveza potegnila za duhovnike! To je bilo l. 1914, ko so jih naščuvane množice opljuvale, pretepale, sramotile in so jih kot srbofile in izdajalce vlačili v graške ječe!

Močne Kmetške zveze nam je treba!

Zakaj? Zato, ker bo od tega odvisno, ali bo naša država urejena na krščanski ali pa protikrščanski podlagi. Kmetška zveza bo pri prihodnjih volitvah nastopila z listo svojih kandidatov. Čim bolj bo organizirana, čim več članov bo imela, tem več njenih kandidatov bo izvoljenih za poslance. Neizmerno važno pa je, da bo ravno pri prihodnjih volitvah izvoljenih kar največ poslancev na krščanskem

programu, kakor ga ima Kmetška zveza. Poslanci delajo postavbe. In poslanci prihodnjega državnega zbora, takomenovane ustavotvorna skupščina, bodo delali temeljne postavbe, takozvano ustavo. Med temeljnimi postavami bodo v prvi vrsti postavbe o družini in zakonu, o šoli in o razmerju države do Cerkev. Demokratije, socialisti in komunisti zahtevajo civilni zakon in razporoko, brezversko šolo in ločitev Cerkev od države. Zadnje dni so bili zastopniki srbske duhovščine pri sedanjem ministru za verstvo, demokratu Marinkoviču in prosili za zboljšanje gmotnega stanja siromašne duhovščine. Minister Marinkovič je pri tej priliki naglašal, da se bo morala Cerkev ločiti od države, da se bo morala uvesti civilna poroka in zaseči samostansko imetje. Minister je označil to demokratsko stališče kot stališče vlade. Šolo pa itak vemo, kako so nameravali z novim šolskim načrtom vreči Cerkev in polagoma vero iz šole. O teh prevažnih stvareh bodo razpravljali in glasovali poslanci, ki bodo izvoljeni pri prihodnjih volitvah v ustavotvorno skupščino: o civilni poroki, o šoli in o razmerju države do Cerkev. Glasovanje bo odločilo, ali bo država cerkveno poroko še nadalje priznala kot veljavno tudi pred državno oblastjo, ali pa bo zahtevala civilno poroko, pred županom, brez cerkve, brez duhovnika. Če krščanskim poslancem manjka le en glas, imamo civilni zakon! Zato je za nas tako neizmerno važno, koliko poslancev krščanske stranke bo izvoljenih. Zato pa je tudi vsak kristjan po svoji vesti dolžen delati na to, da bo stranka s krščanskim programom kar najmočnejša, kar najbolj organizirana, da bo pri volitvah poslala v ustavotvorno skupščino kar največ svojih poslancev!

S civilnim zakonom je v zvezi še nekaj: poljubna ločitev zakona ali razporoka. Čez par tednov po civilni poroki bosta lahko šla „novoporočenca“ zopet narazen in se vsak zopet drugam poročila, ko se tam naveliča, zopet lahko loči zakon in se zopet poroči na tretjem kraju. In tako na četrtem, petem, šestem in tako naprej. Ali ne bi bilo to čisto navadno, od države potrjeno, negovano in varovano priležništvo? Pa posledice! Zena, ki jo je krščanstvo osvobodilo in povzdignilo, postane sužnja! Ko je možu žrtvovala sebe, svojo osebo, svojo lepoto, svojo mladostno moč, naj bo vsled razporeke pahnjena na cesto? In če mož, ki je za ženo skrbel in se trudil, izgubi zdravje in telesno moč in ječi na bolniški postelji, naj ga li žena zapusti in si poišče drugega, zdravega? Z ločitvijo zakona bi propadla tudi naša kmetška gospodarstva. Ali se bo kmetška gospodinja tako trudila in pehala za svojo hišo od zore do mraka v hiši, na polju, v hlevu, povsod, če ve, da je danes ali jutri lahko vržena na cesto in da na njeno mesto morda kmalu pride druga, ki bo to razmetala, kar je ona zbirala. In ubogi otroci bi bili vedno v nevarnosti, da izgubijo svoje vzgojitelje! Pa kaki vzgojitelji bi bili to, če bi z razporoko dajali otrokom samo slab vzgled neukročene strasti? Celotno odločni svobodomislec, bivši predsednik Združenih držav Severne Amerike je zaklical: „Največja nevarnost za ameriško svobodo je, da ločitev zakona (ki je v Ameriki upeljana) uničuje družinsko življenje, brez katerega ni zdravega rodu!“

In tako nevarnost za našo komaj priborjeno narodno svobodo, nevarnost za zdravje in srečo našega rodu naj bi mi mirno pripuščali? Nikdar! Mi vemo: Zakon med katoličani je zakrament in samo Cerkev ima pravico, odločati, kako se zakrament veljavno in vredno prejme. Država ima pri zakonu samo pravico, da določi pravne posledice cerkvenega sklenjenega zakona katoličanov glede premoženja, dedščine itd. To je naše krščansko stališče glede zakona. To stališče pa moremo pred državo zastopati in svoje krščanske zahteve glede zakona edinele izvesti po svojih posanih. Poslancev pa bomo imeli tem več, čim več bo naših somišljenikov, čim trdnje bo naša Kmetška zveza organizirana. Gre se za Cerkev in vero, za šolo in zakon! Tega se naj zavedajo krajevni odborniki Kmetške zveze in vsi njeni člani! Kdor zanemarija stanovsko politično organizacijo Kmetško zvezo in ne dela za neno razširjanje kakor bi lahko, bo sokriv, če pri volitvah zmaga stranke, ki hočejo brezversko šolo in civilni zakon z razporoko.

Kaj je z vojnim posojilom?

Po naših nemških in kapitalističnih listih („Slovenski Narod“, „Cillier Zeitung“, „Marburger Zeitung“) so se ob istem času pojavili članki, ki na enak način nastopajo za ureditev avstrijskega vojnega posojila. Zahtevajo, naj naša država prevzame vojno posojilo in obrestuje, ter izpremeni v dolgotrajno državno posojilo.

Ta način ureditve bi bil pač ugoden našim kapitalistom, je pa popolnoma neizvršljiv, krivičen, skodljiv zlasti za reveže, ki bi od take ureditve ne imeli ničesar. Če se hoče ta v resnici prečati in bolestna zadeva urediti na način, ki je izvedljiv in predvsem revežem koristen, jo je treba postaviti na čisto drugačna načela.

Najprej pa še nek dogodek, ki z jasno lučjo razsvetljuje to vprašanje.

Na Češkem se je nedavno ravno tako pojavila živahna agitacija za ureditev vojnega posojila na podoban način, kakor se je predlagal pri nas. Pisalo se je že z gotovostjo, da bo vlada prevzela vojno posojilo, čeprav ne v celoti, pa vsaj do neke gotove višine. Ravno kar pa najdem v poročilih o zasedanju češkega državnega zbora sledeče zanimivo dejstvo: Ministrski predsednik Tusar (mož je star socialist, torej ne naš pristaš) je v svojem govoru med drugi-

mi reči omenil: „Pri preiskavi neke praške pisarne se je dognalo, da sta bila dunajska zavarovalna družba Phönix in njen ravnatelj dr. Berliner v zvezi s vtihoapljanjem zadolžnic vojnega posojila v velikanskih množicah iz tujine na Češko. Drugi glavni agitator je bil gospod Hauptmann. Prvi je doma iz Lvova, drugi pa iz Bukovine. V pisarnah teh dveh gospodov smo zaplenili spise, ki so vsebovali propagandistične članke za polno izplačilo vojnega posojila ter so izhajali v različnih nemških in čeških časopisih. Našli smo tudi koncepte državnoborniških govorov itd. S tem je dokazano, da so tujei, ki so se več mesecev zadrževali v Pragi, pisali redno agitacijske članke za nemške in češke časnike, izmed katerih jim je žalobno veliko nasledilo.“ Potem je našel minister, koliko so dobili časniki za tako propagando in navedel je večjo število časnikov, ki so bili plačani od Phönixa in so stali v njegovi službi. Dalje je ugotovil minister, da sta zamogla Berliner in Hauptmann samo na ta način pravočasno izdelati izpreminjevalne predloge k vladnemu zakonskemu načrtu in hitro razviti agitacijo, da sta dobivala na razpolago prepise zakonskih načrtov, še preden so bili predloženi zbornici...

Tusar je torej povedal, da so agitacijo za vojno posojilo na Češkem razvili tujei, poljski Judje, načelniki ogromnih kapitalističnih podjetij, ti ljudje so izdelovali na debelo časnikarske članke, podkupovali liste, da so jih sprejemali, podkupovali poslance, da so govorili njim v prid in jim kar sestavljali govore, podkupovali tudi visoke uradnike od ministrstva, da so jim izdajali vladne načrte. Pri nas se take preiskave niso izvršile, toda če bi se bile, ne vem, ako bi ne odkrile, da stoji tudi pri nas v ozadju za to agitacijo mednarodni kapitalizem.

Vprašanje ureditve vojnih posojil se mora nadejati, toda na način, kakov hočejo kapitalisti, se ne more in se ne bo uredilo nikdar. Nemogoče in krivično bi bilo, da bi država prevzela kar na splošno vsa vojna posojila. Država ne seje in ne žanje, živi samo od davkov svojih državljanov. Morala bi torej naložiti ljudstvu toliko novih davkov, kolikor znašajo vojna posojila in še nekaj več, ker bi ureditev tudi nekaj veljala. Revna služkinja, ki služi v mestu in hoče pisati pismo materi, bi morala s povišano pristojbino za znamko pomagati za plačevanje vojnega posojila, katero je dala kapitalistična banka! Reven službenec, plačevati bi moral s še večjo draginjo živil, kar bi dala vlada vojnemu dobičkarju v odplačilo vojnega posojila. Narodno zaveden človek, ki se je boril v jugoslovanski legiji, trpel neizmerno škodo na premoženju, a ni dal ničesar za vojno posojilo,

bi moral plačevati za človeka, ki je sedel doma, delal vojne dobičke in jih nalagal v vojno posojilo.

Ce hočemo zadevo vojnega posojila urediti pravično, jo moramo razdeliti v več skupin:

1. Podpisal je bogataš, ki si je v vojni pridobil denarja in ni vedel, kam bi ga naložil bolj plodonosno.

2. Podpisal je spekulant, ki se je hotel s tem prikupiti vladni in njenim organom, da zadobi različne ugodnosti in predprave: oproščenje vojašine, dobavo za vojsko, odlikovanje itd.

3. Podpisal je naš narodni sovražnik iz samega srca zoper nas, da stem podpira vojsko zoper Slovane.

4. Podpisala je revna dekla in star užitkar nič drugega misleč, kakor kje bo od svojega težko priskrbenega denarja dobival večje obresti.

5. Podpisal je marsikdo, ki je naroden s celo dušo, samo da se obvaruje šikan, sitnosti in zamer, ter zagotovi mirno življenje.

6. Podpisala je sodnija za mladoletne varovance, razne oblasti za različne zavode in društva.

7. Podpisali so različni župani za občine, župniki za cerkvene urade, različne druge korporacije pod svojimi načelniki.

Toliko se je govorilo, kričalo, prigovarjalo, da je človek, ki je stal popolnoma sam, izgubil razsodek in ga je tok valov potegnil za sabo.

Vse take različne načine in vplive je treba upoštevati in temu primerno urediti zadevo. Država gotovo ni dolžna povrniti posojila, ki je bilo dano proti nji, da se Avstrija lažje bojuje zoper nas. Istotako je pa tudi gotovo, da more država nekaj storiti za one, katerim je bilo vzeto premoženje po sili in ne hote in za one reveže, ki bi prišli, ako izgube posojilo, v strašno nesrečo in to brez svoje osebne krivde. Dolžna je tudi skrbeti, da ne propadejo zavodi in korporacije (društva), katerim je premoženje v toliki meri naloženo v vojno posojilo, da bi prišel obstanek v nevarnost, ako izgube vse.

Stvar je treba vzeti za vsacega posebej, a ne splošno. Spekulant, vojni dobičkarji, kapitalisti, naj izgube vse. Kdor je dal iz dobička proti nam, se mu ne dela krivica. Revna, zapeljana dekla, sirota, kateri je sodnija naložila premoženje, društvo, kateremu je bilo vzeto po sili, dobrodelen zavod, ki bi drugače moral propasti, pa morajo dobiti podporo in možnost obstanka. Ne splošno, kot hočejo kapitalisti ampak po slučajih rešimo zadevo, a lotiti se je je treba, ker je pereča in nujna.

sivno volilno pravico vseh stanov (da smejo tudi voljeni biti), vendar bo z ozirom na dogodke ob Jadranu glasoval za vlado. Ko je šlo za zaupnico sedanje vlade, so se odstranili demokratični ministri in tudi večina demokratičnih poslancev. Pri glasovanju za zaupnico vlade je glasovalo 64 poslancev za vlado, 68 pa proti. Vsled te nezaupnice je podal Vesničev kabinet ostavko, katero je regent sprejel. Regent bo na predlog predsednika narodnega predstavništva še menda enkrat poveril sestavo nove koncentracijske vlade Vesniču. Ali bo Vesnič to nalogo sprejel, je drugo vprašanje. Na vsak način imamo v Beogradu zopetno vladno krizo, ki bo trajala do sestave nove vlade. Za dobo vladne krize je odloženo tudi narodno predstavništvo.

Italija.

Italija doživlja dan na dan nove štrajke. Po sklepu mirovne konference dobi Italija kot nadomestilo za svoje v vojni poškodovano trgovsko brodogradništvo vse bivše avstro-ogrske trgovske ladje, katerih vrednost se bo odpisala od obnovitvene svote. Boji med Italijani in Albanci so še vedno v teku in na dnevnem redu.

Konferenca v Spa-1.

Konferenca v Spa (Belgija), ki se je pečala z ureditvijo vojaških razmer Nemčije in določila, koliko mora dobavati Nemčija mesečno zaveznikom premoga, se je razšla.

Poljska.

Poljakom se godi presneto slabo. Da se rešijo pred boljševiško vojaško povodnjo, so prosili entento, da ona zastavi svoj vpliv, da nehajo sovjetske čete s svojim prodiranjem po Poljskem. Ententa je bila pripravljena za posredovanje pod gotovimi pogoji, a je Rusija odklonila vsako vmešavanje zaveznikov v poljsko-ruske razmere. Rusija bo sklenila s Poljaki mir, a Poljaki morajo prositi zanj. Novejša poročila sporočajo tudi, da zahteva Ljening za Poljsko sovjetsko vlado, in le edino s tako vlado se bo pogajal za mir.

Madžarska.

Na Madžarskem imajo novo vlado, katere predsednik je grof Teleky.

Rusija.

Boljševiške čete so prekoračile romunsko mejo in se razlivajo po Besarabiji.

Kmetska zveza.

Naznanila.

Shodi Slov. Kmetske zveze se vrši: v nedeljo, dne 25. julija, po rani službi božji pri Mali Nedelji pod župnijskim kozolcem, govori: posestnik Tone Slavič in urednik M. Krajnc. — Dne 8. avgusta da se službi v Marija Reki,

govori tajnik Franjo Zebot iz Maribora. — Pri Sv. Juriju ob Pesnici po sv. maši, govori Juvan iz Maribora. Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju po rani sv. maši. Govori urednik M. Krajnc.

Jugoslov. Kmetska zveza

se sklicuje ob priliki I. slovanskega orlovskega tabora v Mariboru in sicer za ponedeljek.

Dnevni red:

1. Politični položaj, poroča minister dr. Anton Korošec.
2. Gospodarska organizacija temelj našemu političnemu delu, poroča posestnik Alojzij Supančič iz Jarenine.
3. Priprave na občinske in državnoborske volitve, poroča urednik Marko Krajnc.
4. Naše dolžnosti do stranke, poroča župan Davorin Krajnc iz Vel. Pirešice.
5. Organizacija naše stranke, poročata dr. Kurovec in Fr. Zebot.

Zborovanje se vrši v beli dvorani Oficirskega doma (Kazino) na Slomškovem trgu. Začetek ob 9. uri. Uležnost vsake krajevne organizacije KZ je, da pošlje na zborovanje enega ali več zaupnikov. Posebno pozivamo naše somišljenike iz mariborskega okrožja, da se v velikem številu udeležijo zborovanja, na katerem bo govoril naš voditelj dr. Korošec.

Kmetska zveza.

Konjice. Dne 25. julija popoldne po večernicah priredi Katoliško politično društvo v Konjicah v telovadnici deške šole veliko politično zborovanje. Ustanovila se bo ženska politična organizacija za konjiško nadžupnijo. Pridite v obilnem številu.

Poročila.

Guštajn na Koroškem. Pri nas se je vršil 11. t. m. lepo obiskan ustanovni shod Kmetske zveze. O potrebi Kmetske zveze je govoril urednik Marko Krajnc. Izvolil se je krajevni odbor. Sami odločni možje in žene, ki so porok, da se bo Kmetska zveza v Guštajnu tako plodovito razvijala, kot njena soseda, Kmetska zveza v Prevaljah!

Kmetska zveza. V Prekmurju se živahno giblje Kmetska zveza za Prekmurje in spravila udom že več ugodnosti. Dne 4. julija se je ustanovila tudi za mesto Dolnja Lendava in okolico. Predsednik je župan g. Sever, podnačelnik podžupan Varga, tajnik odvjetnik dr. Šabec, blagajnik kaplan Berden.

Na Ljubnem v Savinjski dolini je Kmetska zveza pripravila v nedeljo, 18. julija podučni tečaj za zaupnike Kmetske zveze. Prireditelj je dobro uspela. Prostor pri Korošcu so bili kljub neznosni vročini napolnjeni naših zavednih pristašev in somišljenic iz Ljubnega, Sv. Frančiška, Rečice, Luč in Solčave. Tečaj je otvoril g. dekan Dekort. Za predsednika je bil izvoljen navdušen naš zaupnik Marko Blekač od Sv. Frančiška. Predavala sta gg. Zebot in Kemperle. Govornika sta v poljudni obliki obdelala vsa najvažnejša vprašanja sedanjega časa. Poslušalci so vsirajali cele štiri ure. Na tečaju so se napravili važni sklepi, ki bodo velikega pomena za organizacijo naše stranke v gornjegrajskem okraju. Iz vseh župnij so tudi izjavili, da se bo ljudstvo v velikem številu udeležilo orlovskega tabora v Mariboru. Na koncu zborovanja so se sprejele te-le resolucije: Protest proti laškemu divjaštvu v Primorju, zahteva po ženski volilni pravici za državni zbor, zahteva avtonomije za Slovenijo, dohodnina se naj začne predpisati še le pri 10.000—12.000 K dohodka, carina za pridelke, ki jih v naši državi ne moremo porabiti se naj zniža oz. opusti itd.

Mladinska organizacija.

Vodstvom Marijinih družb.

Marijine družbe bodo zborovale v soboto dopoldne neposredno za Orlovskim zborovanjem na istem mestu, to je v Slovanski (Götz-ovi) dvorani. Pričetek ob 10. uri dopoldne.

Govori:

Sodni svetnik dr. Matija Lavrenčič: Verski pones.

Jurist Zvonko Dokler: Kongregacija — cvet organizacije.

Računski nadsvetnik Avgustin Zajec: Bogoskateļji in Bogonosci (sv. obhajilo).

Popoldne gremo na Slomškov grob (kapela na mestnem pokopališču). Ondi govori medicinar Ivo Peršuh Slomšku v časten spomin.

Zvečer ob 6. uri v frančiškanski cerkvi Matere Milosti pridiga (župn. Gomilšek) in pete litanije. — Ob 9. uri zvečer po končani serenadi se zopet zberemo v cerkvi, odkoder se razvije okoli cerkve in samostanskega vrta rimska procesija. Ker vsi ne bodo mogli dobiti prenočišča, bodo nekateri morali prenočevati v cerkvi, kjer se bo celo noč zvrstoma molilo in peko.

Ker so na razporedu našega zborovanja najbolj potrebni in primerni predmeti, ker bodo govorili tako odlični govorniki, ker so naše družbe potrebne bodrila, in ker bodo na mladeniče in može zelo dobro vplivali lepi zgledi in bodrilne besede takih mož, zato se obračamo do vodstev vseh mladeniških in moških družb, naj takoj prihodnjo nedeljo (ker je že zadnji čas za zglaševanje) še enkrat prav posebno toplo priporočijo vsem družbenikom in jih pozovejo, da naj se udeležijo tabora kar najbolj polnoštevilno!

Politični ogled.

Jugoslavija.

Naše Narodno predstavništvo se je zopet sešlo v Beogradu k rednemu delovanju. Gospodje poslanci so na dolgo in široko obravnavali žalostne, surove in barbarske nastope Italijanov napram Jugoslovanom. Beograjska vlada je poslala v Rim protest proti nasilju italijanskega vojaštva in nahujskane družab. Naša vlada zahteva tudi povrnitev škodé, katero so povzročili italijanski divjaki na našem konzulatu v Prstu. Upati je, da se bo poravnal spor med Italijo in Jugoslavijo mirnim potom. Naša vlada je podvzela vse korake, da čuva in reši čast naše države. Pri vsej pripravljenosti italijanske vlade, da se poravnava cela sporna zadeva mirnim potom, je vendar le opaziti močno gibanje italijanskih čet ob demarkacijski črti. Naša vlada je vrhutega sklenila, da se pritoži radi italijanskega divjaštva vrhovnemu svetu.

Razven z dogodki v zasedenem ozemlju se je pečalo Narodno predstavništvo v zadnjem času z drugim čitanjem volilnega zakona. Pri tej priliki je prišla na dnevni red tudi ženska volilna pravica za državni zbor, za katero se je potegoval najbolj naš Jugoslovanski klub. S tozadevno odločno zahtevo pa je naš klub pogorel, ker so ga pustili v tej zahtevi na cedilu tudi socijalisti, ki so se poprej borili za žensko volilno pravico.

Narodno predstavništvo je tudi glasovalo za versailloso mirovno pogodbo.

V Beogradu se obravnava tudi vprašanje preustroja naših pokrajinskih vlad. Tozadevno pa še ni dosežen sporazum, ker zahtevajo preveč naši liberalci.

V Beogradu se bo vršil 1. in 2. avgusta tega leta prvi državni kongres (zborovanje) vseh organiziranih in neorganiziranih kmetovalcev iz cele naše kraljevine.

En bataljon mariborskega pešpolka je zasedel 18. t. m. apaško kotlino (desni breg Mure). Upravo v teh krajih prevzamejo naše civilne oblasti. Zasedba teh krajev je tudi v smislu mirovne pogodbe.

Nemci so razdrli iz jeze progo Spiše—Radgona. Do nadaljnjega je ustavljen promet na progi Maribor—Radgona.

Ostavka Vesničevega kabineta in zopetna vladna kriza. V narodnem predstavništvu je bilo pri sejah na dnevnem redu drugo čitanje volilnega zakona. Prišel je na vrsto tudi 15. člen volilnega zakona (t. j. pravica, da bi smeli biti voljeni v državni zbor tudi državni uradniki in učitelji). Ministrski predsednik Vesnič in minister Protić sta izjavila pred parlamentom, da ministri sprejete tega 15. člena v istem sprejetju kot je bil odobren pri prvem čitanju za zaupnico sedanje koncentracijske vlade. Naš Jugoslov. klub je izjavil, da je sicer vedno na stališču za pa-

Ženski tabor pri Sv. Ignaciju na Pohorju

je potekel nad vse pričakovanje lepo. Že na predvečer so v proslavo našega tabora pri Sv. Ignaciju točili in žarni kresovi daleč na okoli oznanjali naše slavlje. Ko smo se drugi dan bližali Sv. Ignaciju, so nas od obeh strani pozdravljali dično okrašeni slavaloki. Tak veličasten sprejem so šentlovrenške žene in dekleta pripravile mnogoštevilnim sestram in drugim gostom iz Maribora, Sv. Magdalene, Ruš, Brezna, Ribnice, Puščave, Sv. Antona na Poh., Marenberga, Remšnika, Vuzenice, Vuhreda, Sv. Ožbalta, iz Slivnice pri Mariboru, celo iz Jarenine in iz daljnih Loč pri Konjicah itd.

Slavnostni cerkveni govornik, domači g. kaplan Oblak, nam je iz sv. pisma in življenja svetnic pokazal vrsto ženskih in dekliških vzorov, odločnih značajev.

Po sv. opravi je otvorila in vodila tabor načelnica domače Dekliške zveze, Marija Medved. Govorile so: Od Sv. Lovrenca: tajnica Dekliške zveze Marija Hrastnik (Več luči v našo podravsko dolino), učiteljica Angela Strajnsak (Kako naj vzgajamo rodoljube in značaje), Stelka Škrbinjek (Pesem slovenskih deklet, deklamacija), Betka Klampfer (Potreba izobraževalnega dela jugoslovanske žene v sedanjem času), Milka Baltazar („Spominski listi“ s. Elizabete, deklamacija). Iz Maribora so nastopile: V imenu Orlice Anica Pistotnik (Pozdrav Orlice), v imenu Jugosl. strokovne zveze Kuplen Rozalija (Nevarnosti mesta za dekleta), za Marijino družbo v Mariboru Marica Poplatnik (O narodni zavesti), za Dekliško zvezo pri Sv. Magdaleni pri Mariboru Marica Sonnenwald (Dekleta in časopisje). Iz Ribnice: Rozika Petrun (Deklamacija: I tebe žena) in Micka Ričnik (O pravi gorečnosti v dekliških zvezah). Iz Brezna je govorila Veronika Sluga: Žena in evharistija. Iz Ruš Katica Robnik: O krivih prerokih. Iz Puščave Angela Lambrecht: O ljubezni do Marije. Iz Loč je pozdravila mladenka Antonija Pliberšek, ravno tako je pozdravila odposlanka jareninske Dekliške zveze. — Proti koncu zborovanja je nastopila učiteljica Mariča Bregant ter zbrane žene in mladenke navduševala za krščansko žensko organizacijo. V posebno čast nam je bilo, da je naše zborovanje počastil organizator krščanskomisleče mladine na Hrvatskem g. dr. Markulin. Pozdravil nas je najprej v slovenskem jeziku, potem pa nadaljeval v blagolasi hrvščini. Razumeli smo ga prav dobro. Povdarjal je, da moramo biti ponosni, da smo člani krščanskih organizacij. Krščanska misel pomeni napredek, ne pa nazadovanje. Opozarjal je na velikansko važnost naše narodnega in državnega zedinjenja. Eno smo postali in eno hočemo ostati! Slednjič je urednik Krajne govoril o nalogah slovenskih žen in deklet, ko imajo občinsko volilno pravico, v socialnem, narodnem in verskem oziru.

Sklenile so naslednjo resolucijo ter jo poslale Jugoslovanskemu klubu v Beograd: „Žene in dekleta cele Dravske doline od Maribora do Dravograda, zbrane dne 18. julija 1920 na ženskem taboru pri Sv. Ignaciju na Pohorju, župnije Sv. Lovrenca nad Mariborom, sporočajo Jugoslovanskemu klubu svojo zahvalo, da je slovenskemu žensktvu izvajal volilno pravico v občinski odbore. Odločno pa zahtevajo zase tudi volilno pravico v ustavotvorno skupščino. Z ogorčenostjo obsojajo slednjič protiverski in proticerkveni šolski načrt in kancelparagraf, ki ga nedejno vtihojati v naš zakonik protiverske polit. stranke.“

Tabor je trajal dve in pol ure, pa udeležence so navdušeno vztrajale do konca. Po zborovanju se je vršila še seja odborne posameznih župnijskih dekliških zvez. Sklenilo smo, da se morajo tudi pri nas v vsaki župniji ustanoviti dekliške zveze, ki se potem strnejo v dekanijsko dekliško zvezo. Če se me žene in mladenke podravsko doline v vsaki župniji organiziramo v močne dekliške zveze in v njih tudi delamo, bomo naš obmejni svet docela prerodile ter ga popolnoma očistile peg nemškutarstva in socialne demokracije, ki hoče naš lep podravsko-pohorski svet omadeževati.

Dekliški in sploh ženski shod želimo tudi na Kamnu (pri Vuzenici in pri Sv. Janezu (poleg Marenberga) za gornji, oziroma srednji del marenberškega okraja. Shod je potreben, pa bo tudi koristen. Smo daleč saksabi doma, zato kaže nas zbirati na krajih, da se lažje udeležimo. Prosimo, le orjite našo ledino!

Rajhenburg. Velikanska slovesnost se je obhajala dne 4. julija v slovenskem Lurdu. Prišli so k nam Orli čez 200, okoli 100 Orlice in okoli 80 naraščaja, vsi v kroju in štiri zastave. V vrsti so pričakovali Orli posebni vlak iz Zagreba, ki je pripeljal 850 Hrvatov s tremi zastavami, med katerimi so bile zastopane vse hrvatske kat. organizacije iz Zagreba. Ene in druge je pozdravil toplo in pristrčno domači predsednik Skoberne. Prekrasen in pristrčen je bil ta pozdrav na kolodvoru, kateri je bil premajhen za vse udeležence. Izborno igranje salezijanske godbe iz Rakovnika, živio klci, hrvatske in slovenske narodne noše, zastave orlovskih odsekov in katol. organizacij, množica ljudstva, orlovski kroji, vse to je podajalo zanimivo in pestro sliko. — Obhajala se je ta dan dopoldne velika cerkvena pobožnost romarjev — in popoldan pa javna orlovska telovadba. Okoli 10.000 ljudi od blizu in daleč je oblegalo lurško cerkev, do katere je prišel slavnostni pohod iz kolodvora. Domači župnik je pozdravil vse prišlece, izrekel svoje

veselje, da se zbirajo pri lurški Mariji, v slovenskem, od danes naprej v jugoslovanskem Lurdu. 19 hrvatskih duhovnikov, med njimi 2 oo. jezuita, 3 oo. frančiškanov je darovalo ta dan v naši cerkvi sv. maše za hrvatske romarje, katerih polovica je pristopila k skupnemu sv. obhajilu. Ob 11. uri pa so imeli skupno vsi romarji in Orli slovesno škofovo sv. mašo, katero je daroval zagrebški pomožni škof dr. Jos. Lang. Božjo besedo sta oznanjala ta dan v hrvatskem jeziku Dušič, domači kaplan, v slovenskem pa pred slovesno sv. mašo dr. Jos. Valjavec, salezijanec iz Rakovnika. Slišali smo lepo ubrano petje hrvatskih romarjev, ki so imeli mogočni zbor in zelo fine glasove. Pri škofovi maši so peli domači pevci s spremljevanjem salezijanskega orkestra iz Rakovnika. Slovenski Lurd se je izpremenil v jugoslovanski Lurd. Popoldan pri javni telovadbi se je tudi pokazalo bratstvo Slovencev in Hrvatov. Lepi nastop, izborno izvajanje prostih, vaditeljskih in orodnih vaj Orlov, Orlice, naraščaja ter „mladin junakinja“ iz Zagreba smo zasledovali z veliko napetostjo, občudovanjem in pohvalnim ploskanjem. Govornika pri javni telovadbi: Hrvat, Marko Vunič, učitelj iz Dalmacije in Slovenec Jos. Pirc, predsednik orlovske zveze iz Ljubljane sta nas navdušila, da z naprej skupno delamo s podvojeno navdušenostjo za cerkev in narod. Prosta za bava je bila le kratki čas, a zato dostojna ves v krščanskem veselju in pristrčnu. Ločitev je bila ginljiva: Se pridemo v Rajhenburg; još čemo u jugoslovanski Lurd, na svidenje kod Gospe Lurdske; Bog živi! so klicali udeleženci, ki so se ob 19. uri odpeljali proti Zidanemmostu in Zagrebu. Izrekamo pristrčno zahvalo vsem: Hrvat. odboru romarjev, Orlovski zvezi, preč. vodstvu salezijanske podbe, vsem orlovskim odsekom, domačemu pevskega zboru, domačemu Orlu, njegovemu načelniku Fabjančiču in tajniku, Marijini družbi deklet, ki so plele vence, sploh vsem, ki so delovali, da se je ta dan tako veličastno izpovedovala krščan. katol. misel in nam pa podala v tako obilni meri duhovno in duševno veselje. Bog živi! — Udeležence.

Tedenske novice.

Naš regent Aleksander poseti 28. t. m. Sarajevu.

Zagrebski nadbiskup dr. Bauer se je zadnje dni preteklega tedna pripeljal na oddih v grad Vrbovec pri Mozirju. Tu bo ostal do 1. slov. orlovskega tabora, katerega se udeležijo v družbi v ljubljanskim vladiko dr. A. B. Jegličem in svojim tajnikom.

Zažgite krese! Okoličani Maribora, pripravite za v soboto 31. t. m. na hribih in gričih krog Maribora krese in jih zažgite od 9. do 10. ure zvečer. Ti kresi bi naj bili nočni in dalekovidni pozdrav vsem tujim gostom, ki bodo obiskali naš obmejni Maribor ob priliki 1. slovanskega orlovskega tabora.

Poslanci Kmetске zveze za poškovodance po toči. Poslanec dr. Hohnjec piše tajništvu Kmetске zveze: Kar se tiče občin, ki so trpele vsled toče, je Jugoslovanski klub sestavil obširno poročilo s predlogom za podporo in večstransko odpomoč in trije poslanci (Hohnjec, Pišek, Vesenjaj) smo to vlogo izročili in osebno nujno priporočili ministrstvu za izhrano in obnovo zemlje, oddelek za javno pomoč. Dobili smo zagotovilo, da bodo pomagali če dobijo potrebni kredit.

Za po toči prizadete vinogradnike je izposlovalo okrajno glavarstvo v Ptuj bosnapasto po nižani ceni okoli 12 K 1 kg. Proti potrdilu županstva, da je prošnik vinogradnik in oškodovan po toči, se bosnapasta razdeluje pri kmetijski zadrugi v Ptuj.

Slovenski kmet, mladenič, dekle, ne govori nemški, če prideš v mesto in ne podpiraj nemške trgovce. Zahajaj samo tja, kjer veš, da je lastnik Jugoslov. Ne hodi k nemškemu advokatom, ne k nemškemu zdravnikom. Zahtevaj povsod, da se s Teboj le samo slovensko govori, če ne, pa takoj odidi! Ne jemajte nemških pisem od ljudi, ki stanujejo v Jugoslaviji. Priporite povsod in vselej našemu jeziku spošтовanje. Ne zahajajte na nemške zabave in nemške veselice! Izbiraj si svoje prijatelje izključno le med Slovani. Pristopite k slovenskim društvom, podpirajte je in tako boste najbolje služili slovanstvu in domovini!

Mariborski verižniški urad pod vodstvom g. Mlekuša nastopa proti kmetom. Verižnike in vojne dobičkarje lovijo agenti in uradniki g. Mlekuša samo med kmeti, ki pripeljejo ali prinesejo svoje prideleke na trg. Kaj počenja verižniški urad z našimi kmeti glede prodaje sadja in krompirja, to presega že vse meje pravičnega postopanja. Da bi pa ti gospodje stopili na prste pravim verižnikom in barantačem, ki so krivi draginje obleke, obuvala in živil, ki se prodajajo po trgovinah, to jim še v glavo ne pade. Le po kmetu! Le po kmetih ljudem! Mi zbiramo vse podrobnosti „delovanja“ gg. od verižniškega urada. Od vlade pa zahtevamo, da štiti kmetško ljudstvo in da nezmožne uradnike odslovi iz Maribora. Kmetško ljudstvo prosimo, da nam naznani vsak posamezni slučaj sekatur od strani verižniškega urada.

Moč rdečkarjev gineva od dne do dne in njih vrste se ločujejo v razne stranke in strančice. Vsaka pa ima recept v rokah, ali bolje, v širokih lapah, kako je osrečevati trpeče človeštvo. In taki ljudje, ki ne verujejo v Boga, ki ne poznajo domovine, ne svojega naroda, ki ne poznajo nič, kakor same sebe in svoje geslo: „Malo, prav malo dela, a dosti, prav dosti jela“, to je prav dosti zaslužka, ti ljudje torej imajo za tebe, slovenski kmet, recept pripravljen, ka-

ko te osrečevati. Poznamo ta ljubki recept. Glas se sliši: „Kmet, ti delaj, pripravljaj na svoji grudi od rane zore do poznega večera in lepo molči, a mi pa bomo uživali sad tvojega truda. A ne boj se, vsega ti na bomo vzeli, toliko ti bomo radevolje pustili, da bodeš lahko dalje robotoval za nas, edine osrečevalce tega sveta.“ A v čem pa leži njih moč, bo marsikdo zvedavo vprašal? Evo ti odgovora! Njih moč izvira iz njihove sloge, iz njihovega skupnega društvenega delovanja. Slovenski kmet! Združuj se tudi ti, pristopi k Kmetški zvezi in postal boš kmalu prvi činitelj v državi. Ne bi smelo biti ne enega posestnika, ki ne bi bil ud Kmetске zveze. In kadar bi rdečkarji spet štrajkali in ogrožali našo mlado državo, bi tudi KZ proglasila štrajk proti rdečkarjem in jim zapirala dobavo živil. Koroščeva neupogljiva volja je rdečkarje že upognila, a če bi še ti, slovenski kmet, tem brezdomovincem napovedal boj, bi celo zlezli pod mizo in se udali. Torej: vsi kmetje k KZ! Vsi, brez izjeme, kajti: V slogi je moč! — Hočki ud Slovenske kmetске zveze.

Socijalistično gospodarstvo na Dunaju. Po polomu Avstrije so dobili dunajsko mestno gospodarstvo v roke socijalisti. V poldrugem letu svojega gospodarstva so privedli mestne finance na rob propada. Mestni primanjkljaj znaša že okoli 1300 milijonov. Mesto je na tem, da s prihodnjim mesecem ne bo moglo več plačati svojih uradnikov. Uradniki imajo povečini skoro polovico manjšo plačo nego delavci in groze s štrajkom. Pa tudi delavci hočejo štrajkati, češ, da so premalo plačani. Tako je s socijalisti povsod enako: Močni so le v zabavljanju in nasprotovanju; kadar pa sami pridejo do gospodarstva, pa gre navzdol.

Frančiškanski provincial o. Avguštin Campa nadzoruje te dni frančiškanske samostane v Nazarijih Brezicah, Mariboru in Sv. Trojici. Po končani vizitaciji se udeležijo o. provincial 1. slovanskega orlovskega tabora v Mariboru. O. Avguštin si je že tudi ogledal velike taborske priprave na Teznu in je izrazil svoje radostno začudenje nad velikopoteznimi pripravami za orlovsko slavlje.

Dva predsodka. Eden: „Duhovni nimajo dela.“ Tako se zdi na videz, ker vsakomur takoj ustrežejo ob vsaki uri, na vsakem kraju. Ne pustijo strank takc čakati, kakor posvetni gospodje v pisarnah. Dušni pastir pa odloži ali prekine vsako delo, da le hitro stori po volji, za kar ga kdo prosi in še to navadno brezplačno. — Drugi: „Po farovžih in samostanih dobro živijo, imajo vsega dovolj.“ To naziranje se je izcimilo iz duhovske gostoljubnosti, ker so, dokler so mogli, poiskali kar je bilo boljšega pod streho, v shrambi ali kleti za gosta, sami sebi pa so vedno pritrgovali in se mnogo postili. Verjemite to meni, ki sem po tedne preživel v samostanih raznih redov.

Nove maše v Prekmurju. Letos so v Prekmurju trije novomašniki. V Bogojni je primiciral gospod Varga, duhovnik domače (somboteljske) škofije, ki ostane torej v Prekmurju. V Veržetu je novomašnik-salezijanec g. Bakan, dne 1. avgusta pa ima novo sv. mašo g. Horvat Jožef, duhovnik stolnobeograške škofije, ki tedaj ne ostane v Prekmurju.

Prekmurški župnik v ogrski ječi. Madžari so skušali vse narodne delavce v Prekmurju napraviti neškodljive. Zato so izvalili pod pretvezo g. župnika Klekla Jožefa onkraj demarkacijske črte, potem so ga pa vjeli in odpeljali v Sombotelj v vojaški zapor. Tam je že čez pol leta, njegova župnija pa je brez dušnega pastirja. Ljubljanska in belgrajska vlada pa najdeta še vedno gluha ušesa v Budimpešti. Treba bo začeti z občutnimi represalijami.

Utonilo je v Zagrebu pri kopanju v Savi 19. t. m. en dan 7 oseb.

Smrt zaradi kape. Na postaji Sv. Lovrenca na Dravskem polju je prišel pod vlak Franc Dovič, sin železniškega paznika iz Slov. Bistrice. Skočil je za kapo iz vlaka in prišel pod kolesa. Bodite previdni in ne skakajte iz vlaka, dokler ne stoji.

Pismo iz Amerike. Chicago, 16. majnika 1920. Danes Ti hočem malo popisati, kako se mi godi v Ameriki. Tu sem v Chicago sem prišel 15. marca iz New-Yorka, kjer sem se mudil tri tedne. Chicago je dosti manjše nego New-York; dasiravno šteje dva in pol milijona ljudi, se mi je vendar zdelo, da sem prišel v manjše razmere, nekam malo klaverno mesto. Seveda nima Chicago toliko 30nadstropnih hiš kot New-York, je pa zato veliko bolj prostrano, ker ima prekrasne parke, ki so po celem mestu med seboj zvezani z drevoredi. Jaz jih dosedaj seveda nisem še vseh videl, ker nimam prilike hoditi dosti okoli: neznam namreč jezika in ne utegnem vsled obilega dela. Tu imamo svojo tiskarno in izdajamo dva lista: Ave Marija in Edinost. S. P. Kazimirom Zakrajšek oskrbujeva slovensko župnijo, ki šteje okoli 4000 duš, raztresenih po celi Chicagi: okoli cerkve jih biva nekako 1500 ljudi Slovencev, dobrih in slabih, kakor povsodi po župnijah. Vsako nedeljo imamo 3 kratno sv. mašo s pridgo: eden izmed naju binira. Cerkev je v kljub temu premajhna v amerikanskem smislu, ker mora tu imeti vsak vernik svoj sedež, vnaprej plačan vsako leto ali pa vsako nedeljo sproti s 10 centi. Tistega postajanja pod korom tu ne trpimo, ampak podpremo zahtevo podpiranja cerkve stem, da reditelji cerkve vsakemu odkazejo prostor, kamer lah ko sede, večkrat opomnjene, neubogljive odslovijo iz cerkve, kot k naši župniji nespadajoče. V tem pogledu je naša cerkev premajhna, ker ne more vsak dobiti sedeža, toraj moramo tudi s razvado postajanja pod korom potrpeti, kar največ mogoče. Versko življenje je tu pri nas v Ameriki bolj izrazito katoliško, kakor pa v starem kraju. Vzrok temu so prave kato-

liške šole. ki jih vodijo po večini redovne sestre, ali pa katoliško učiteljstvo. Ker se država ne vmešava v odgojo otrok, more cerkev odgojo voditi po svojih ljudeh prav po vseh pravilih krščanstva. Vsako dopoldne in popoldne je prvih 20 minut določenih za poučevanje katekizma, itd. Otroci gredo redno vsaki mesec k sv. zakramentom, mnogi tudi vsaki teden in vsaki dan; taka odgoja rodi sadove, za Evropejca, nevarnega tacega verskega življenja, občudovanja vredne. Vsled te odgoje so tu rojeni slovenski otroci čista cerkve in v osramočenje svojim lastnim staršem, ki take odgoje niso prinesli s seboj iz starega kraja, žive pa po starokrajsko, dostikrat v slab zgled svojim otrokom. Smešno je videti Starokrajca, ki obsesti začetkom maše, med tem ko vsi drugi vstanejo, ko gre mašnik k oltarju, in se vsedejo ali pokleknejo še le ko začne pod stopnicami uvodne molitve. Tudi pri „sursum corda“ vstanejo ljudje pri peti maši in po zadnjem evangeliju, ko po slovi. molitvah odhaja mašnik izpred oltarja. Ljudstvo je tu vse organizirano po družtvih: le-ta pa nimajo samo izobraževalnega pomena, ampak služijo tudi zavarovanju za čas nezgode in smrti; izjemo delajo samo Prekmurci, ki jih mnogo večino izmed njih ni mogoče pripraviti, da bi bili udje društva in plačevali tisti prispevek v društveno blagajno: zato pa tudi mnogi umirajo brez vsake zdravniške pomoči in po smrti morajo zanje rojaki beračiti, da nabere pogrebne stroške. Letos smo imeli dosedaj že osem slučajev take nepredvidene in nepreskrbljene smrti ravno med prekmurškimi Slovenci.

Gospodarstvo.

Kmetijske podružnice volijo sedaj na svojih občnih zborih delegate za skupni občni zbor, ki bo jeseni za Slovensko Kmetijsko družbo v Ljubljani. Občni zbor podružnice mora biti 14 dni poprej naznanjen v „Kmetovalcu“. Voliti smejo samo tisti, ki so do 30. junija vplačali udnino 16 K. Somskejnikove prošnje, naj pazijo, da bodo za delegate izvoljeni sami zanesljivi našinci. Imena delegatov naj nam zaupniki takoj naznani, — Tajništvo Kmetijske zveze v Mariboru.

Kmetijska podružnica za Maribor in okolico ima v nedeljo, dne 25. julija, ob 9. uri dopoldne, v dvorani okrajnega zastopa občni zbor s predavanjem, na kar se enkrat, zlasti naše vrlo žensko opozarjamo.

Novo kmetijsko podružnico so ustanovili v Oplotnici za Cadram, Kebelj, Okoško in Sv. Kungu.

Dol pri Hrastniku. V nedeljo dne 25. julija govori pri nas gosp. nadrevizor Pušenjak o gospodarstvu.

Izvoz vina.

Piše: Franjo Rudl.

V št. 28 z dne 15. julija 1920. „Slov. Gospodar“ piše g. Robert Košar pod omenjenim naslovom jako važen članek. Pozdravljam njegove besede in izjavljam, da je bila naredba radi prepovedi izvoza vina letnikov 1918 in 1919 v resnici nesrečna poteza, katere se da težko popraviti.

Torej nam je treba zanaprej pravega veščaka o vinogradništvu in izvozu vina pri centralni vladi, pri tisti zeleni mizi, kjer se kujejo razne naredbe in zakoni.

Drugič je treba, da se centralna vlada ozira na naša mnenja in poročila iz vinogradniških in kletarskih krogov. Veščak pri vladi je soodgovoren za vse nove naredbe, vsled katerih trpi naše slovensko vinogradništvo.

Vino za izvoz v inozemstvo naj se postavi pod javno kletarsko strokovnjakovo kontrolo, posebno kar se tiče kakovosti in množine. V korist poštenega imena našega slovensko-stajarskega vina, oziroma občno „slovenskega vina“, je dobra naredba v bodoče v trgovskem smislu nekaj tako važnega, da se navadni človek tega niti ne zaveda. Kontrola izvoznega vina mora priti pod oblast kletarskega nadzornika in dveh svetovalcev-pridelovalcev. Imeti mora cilj, da slabo vino sploh ne sme preko meje, da se tako ohrani dobro ime našega slovenskega vina. Potem je treba pri takem uradu organizirati vinske poskušnje naših domačih vin. Pri takih strokovnih poskusnjah je treba, da pridejo vinogradniški in kletarski veščaki do sporazuma in temeljite preiskušnje.

Naredba kontrole izvoznega vina naj se posebno upelje za kletarstva, katere se stalno pečajo z izvozom vina. Skrbeti bo treba, da se slabo vino poboljša s sladkorjem in da se spravi na normalno kakovost. Ta urad mora v slabih letinah preskrbeti slovenskim vinogradnikom dovolj sladkorja. Predpriprave za izvoz starega vina so že zamujene. A temeljito se moramo pripraviti, da ne zamudimo izvoza novega vina letošnjega leta in da stopimo s temi pripravami v trgovsko tekmo. Graška Zadruga zveza — „Landes-Musterkellerei des Verbandes der landwirtschaftlichen Genossenschaften in Steiermark“ je bila v zadnjih letih ena najboljših odjemalk naših vin. Dajmo za bodoče iskati stike s podobnimi podjetji, ker po posameznih polovnjakih, kakor poprej, ne moremo več vina pošiljati posameznikom in sicer radi previsoke tovarnine, carine in drugih različnih ovir, vsled katerih se vsak liter vina pri prometu v malem preveč podraži. Citam sem, da pri današnji slabi nemški valuti Italijani in Ogrji spravljajo na Dunaj vino z 11 stopinjami po 31—32 K nemškoavstrijske valja-

ve. Če je to istina, potem je naša tekma pri starem vinu sploh nemogoča. Treba pa je predpriprave za izvoz novega vina, katero še nima cene in še zori v vinskih goricah.

Ali ne bi kazalo, da bi naše zadržke poiskale na Češkem, v Nemčiji, Poljski, Nizozemski in drugih severnih deželah novih odjemalcev za naša izborna vina?

Pridelovanje sadjevoa.

Letos nam je ljubi Bog mnogokje naša drevesa z obema rokama obilno blagoslovil in da ta blagoslov božji, lepo duhtečil tudi pošteno pospravimo ter dobro porabimo, odločil sem se podati za napravo dobre pijače iz lastne izkušnje sledečo navodilo: Da bo sadna pijača res prav dobra ter imela duh in okus tistega prijetnega „mirisa“, ki ga duhamo v kleti ali shrambi, kjer so hranjena jabolka, je potrebno to-le: Kadar odrešes jabolka, ne prešaj jih takoj, pusti ista ležati v senčni in suhi shrambi, da začnejo dišati in, ko vohaš prijeten vonj, tedaj jabolka stolci ter stolčene pusti zopet v kadi ali kak drugi posodi vsaj 24 ur skupaj, v hladnem času tudi 48 ur in še le tedaj prešaj, ker ravno v olupku je tisti prijetni vonj, kateri se iz olupkov izloči ter preide v pijačo. Moram pa še omeniti, da se naj operejo vsa jabolka, predno se stolčijo, v snažni vodi, gnila in črviva pa odstranijo za drugo porabo kot za jesih ali pa kot prikuho za svinje. Tako narejena pijača mora pa priti tudi v ravno tako snažne sode, ni torej res, kakor je marsikdo mnenja, češ, za jabolčnik je dobra vsaka posoda, ravno nasprotno, za dober jabolčnik mora biti prav dobro osnažena in zdrava posoda, nič manj dobra in snažna kot za dobro vino. Tako narejeni jabolčni mošt se pusti, ako ne začne kipeči, 24 ur pri miru, da se drože vsedejo, potem se pa pretoči in še le pretočen pusti kipeči. Nadaljne ravnanje je isto kot z vinom, pretaka se koncem prosinca, v zgodnji spomladi itd. Sod mora biti vedno poln, in ne sme biti v kakih gorkih kleti.

Nedavno je nekdo piscu teh vrst oporekal, da jabolka, ako dalje časa leže, ne dajo toliko mošta kot sveža. Imel je deloma prav, ali sok, ki ostane v deli časa ležečih jabolkah se izrabi na ta način, da se na tropine, ko se vnemajo, nalije vode, to pusti od 8 do 20 dni, potem izpreša, na tak način dobiš ravno tako dober in okusno dišeči jesih, kot je bila jabolčnica.

Leta 1900, ko je bilo toliko sadja, da še nikdar poprej in tudi ne pozneje, prodajali so posestniki jabolčnik polovnjak po 5 do 6 goldinarjev, torej liter po 2 kr., ali 4 vinarje. V neki gostilni je gostilničar vsled pomanjkanja posode, ljudem, ki so prišli v gostilno samo jest in ne pit, brez naročila prinesel vsakemu gostu vrček dobrega jabolčnika ter mu kratkomalo pri jedi zaračunal po 4 vin. To so bili zlati časi, menda se ne bodo ponovili nikdar več. Istega leta povabil sem prijatelja, da ga prepričam, kaka pijača da se na Nemškem dela iz naših jabolk iz Slov. gorice, na severno Stajersko v Hartberg k Ant. Schafflerju, kjer je šola za pridelovanje umetnih sadnih pijač in tam je moj prijatelj pil sadni „šampanje“ iz naših jabolk, ki je stal takrat na veliko liter 2 kroni, pri nas tu pa hektoliter 4 krone. Seve, da je tam bila prava tega „šampanje“ nekako po mojem zgoraj navedenem receptu, dodano je bilo umetno očiščenemu soku le eno kavino žlico dišečega izvlečka ter 5 dek rektificiranega spirita na liter in druga nič. A nikdo ne bi verjel, da je kapljica sadjevoa zraven. Leta 1908, je bilo zelo rodovitno sadno leto, jabolke so bile skoraj brez cene, takrat sem naredil na vlastelinstvu M. Bistrice mnogo polovnjakov jabolčnika po navedenem načinu in veste, da je vsak kupec hotel preje kupiti jabolčnik nego vino. Mnogi so mnenja, da se mora jabolčniku, ako hočemo, da bi bil dober in trpežen, pri prešanju dodati vode. Ne, in stokrat ne! Nasprotno, kdor hoče imeti močan in stalen jabolčnik ne sme priliti ne kapljice vode. Pač pa je potrebno, da se daje k sladkim jabolkam ali hruščevu po potrebi kislega soka od lesnik in ravno ta kisičina, katere je trpežnosti pijače nujno potrebna, stori isto stalno dobro in zaradi česlovine tudi čisto.

Letos je obojega sadja dovolj, zlahtnega in lesnikovega ali loščine, podani so torej ugodni pogoji za napravo dobre in trpežne pijače. Ne zamudite tega važnega darila božjega, dobro ga porabite in hranite, kajti ni gotovo, da bomo imeli zopet tako dobro sadno leto kot letos! Mogoče potegne sedaj suho vreme. Opozarjam še posebno na to, da bo sadno drevje v veliki sili, ono mora dajati svojemu sadju vse moči, da ga izredi, a pri tem samo ne usahne in za vedno ne umre, je nujno treba, da mu po mogočnosti priskočimo na pomoč s tem, da naredimo pod krono drevesca nekaj luknjic z ozko motiko, v te jamice nalijemo zredčene gnojnice, to po večerih in nikoli v jutro. Ako je gnojnica vodena, je dobra, močna in gosta pa se mora z vodo do in čez polovico zredčiti. To naj bi se storilo drevescem, ki se nahajajo na obrežju v suhljasti prsti, dočim istim po mokrotnem dvorišču ni neobhodno potrebno.

Ogledovanje in obdarovanje konj za okoliš Maribor se vrši dne 3. avgusta 1920 v Mariboru ob 10. uri na živinjskem sejmišču. V razdelitev pride: državna darila v skupnem znesku 1500 K, darila okrajnega zastopa Maribor 1000 K,

Izplačilo 20% priznanje. V zadnjem „Gospodarju“ smo poročali, da je sklenil ministrski svet v Beogradu, izplačati 20 procentne priznanice, ki znašajo svote po 1000 K. Svote nad 1000 K pa se spreminijo v državne obveznice z 1% obresti. Cela zade-

va glede izplačila teh priznanic je samo še la sklep ministrskega sveta, a še ne pravomočna in udeležena naredba. Kedar se bodo te priznanice izplačevale, bomo pravočasno naznanili. Izplačale se bodo gotovo samo izplačilni rok še ni določen. Ljudje prihajajo sedaj k posojilnicam in zahtevajo izplačilo priznanic, seve, posojilnice jim sedaj še ne morejo izplačati, ker še čas plačila od vlade ni označen. Torej tozadevno še malo potrpljenja.

Povračilo pridržanih nežigosanih bankovcev. V smislu naredbe ministrstva za finance je vrniti o priliki kolkovanja pridržane nežigosane in neveljavno žigosane bankovce. Stranke se pozivljajo, da se zaradi izročitve teh bankovcev zglase pri onem davčnem uradu, v katerega okraj spada zavod, ki jim je bankovce pridržal. Pobornice, ki so se svojčas izdale o zaseženih bankovcih, naj stranke prinese s seboj in jih naj oddajo blagajni, ko bode vračala dotični denar.

Nova plačila glede izvoznine. LDU Beograd, 19. julija. Po ukazu finančnega ministra bodo morali odslej izvozniki poleg ostalega plačati tudi še 2% od vrednosti vsega blaga; ta odbitek se bo uporabil kot garancija za plačilo izvoznih pristojbin.

Izvoz koruze. LDU Beograd, 19. julija. Ministrski svet je sklenil, da dovoli prost izvoz 40 tisoč vagonov koruze. Zahteva se samo zavarovanje v tuji zdravi valuti.

Carina za koruzo nižana. LDU Beograd, 19. julija. Gospodarski odbor finančnega ministrstva je sprejel važno odločbo za pridobitne kroge, poljedelce in trgovce. Izvozna carina za koruzo se na predlog poljedelskega ministra dr. Velizarja Jankovica zniža od 60 na 20 dinarjev.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zateu je bilo tudi v pretekli dobi popraševanje po hmelju zelo malenkostno in so bile cene, ki so se gibale med 5000—5300 kron za 50 kilogramov, samo na papirju. Stanje hmeljskih nasadov na Češkem je ugodno, v Savinjski dolini je pa hmelj vsled deževnega vremena v juniju precej trpel, toda sedaj so se nasadi nekoliko popravili in je pričakovati kolikor toliko ugodne letine.

Cehoslovaške sladkorne tovarne ustavile prodajo sladkorja. LDU Beograd, 19. julija. Po vesteh iz Prage so cehoslovaške sladkorne tovarne ustavile vsako prodajo sladkorja, da bo cehoslovaška vlada mogla zadostiti kompenzacijskim pogodbam za druge predmete. Po pogodbi mora Cehoslovaška izvoziti večjo količino sladkorja tudi v Jugoslavijo.

Poljedelske stroje vsake vrste, kot mlatilnice, žitne čistilne mline, raznovrstne stiskalnice, slamo in reporeznice, travniške grablje in razne druge prodaja Ivan Hajny v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 45. 620

Dopisi.

Vuhred. Po prevratu so se nastavili v našem okraju ljudje, kateri so popolnoma nesposobni, ki zelo slabo izpolnjujejo svoje dolžnosti, pač pa se silijo v ospredje in hočejo voditi politiko v okraju, v katerem ne poznajo razmer, ter s svojimi neumestnimi nastopi odbijajo ljudstvo, mesto, da bi isto pridobivali. Nezaodovoljstvo vlada radi našega nadučitelja, še bolj pa radi nadučitelja Lešnika v Marnbergu. Lešnik je nesposoben kot šolski vodja, nesposoben kot „govornik“, nesposoben kot politik, nesposoben kot araržer veselice, k katerim vabi Nemce, ki se mu rogajo. Lešnik se briga za vse drugo, samo za šolo ne. Akoravno je sijajno plačan, išče kot velik „nesebičen“ rodoljub, postranski zaslužek, ker je to potrebno v smislu liberalne narodne politike. Na njegovi šoli vlada popolni nered, saj se je v dobrem tednu trikrat spremenil učni čas, on pa pobira na Koroškem sto take, akoravno ve, da ne bo tam nikogar pridobil za Jugoslavijo, pač pa mnogo ljudi odbil, kakor v Marnbergu. Ta velik politik vedno govori o nadstrankarstvu, katero razume tako, da je vsak strankar, kdor ne dela liberalne politike. G. nadzornika prosimo, da na šoli v Marnbergu naredi red; vsi ljudje, tudi tržani, obsojajo odpravo kršč. pozdrava in upeljavo nerazdeljenega učnega časa, bati se je nastopov ljudstva, ki bodo tukaj na meji škodili ugledu naše države. Nadučitelj Lešnik, katerega v mnogih krogih, slovenskih in nemških, imenujejo klovn, naj, ako res ljubi narod, boljše vodi šolo in prepuusti politiko onim, ki poznajo razmere in ki — nesebično delajo.

Sv. Jurij v Slov. goricah. Dominik Koser, ki je bil znan kot velik nemškutarski izizvač, je bil pred mariborsko poroto obsojen radi tatvine in enakih storij na 6 let težke ječe. To je tisti Koser, ki je še kot mlad nemškutarček hotel spraviti priljubljenega kaplana in narodnega buditelja g. Bosina v ječo. Božji mlkini meljejo počasi, a gotovo.

Sv. Jakob v Slov. gor. V prejšnjih časih je „Slov. Gospodar“ prinašal tu in tam kako smešnico za kratek čas in zabavo svojim čitateljem. Ker tega več ne prinaša, hočemo vsaj mnogim čitateljem od Sv. Jakoba v Slov. gor. povedati eno za kratek čas in zabavo. V svoji 25. številki prinaša „Kmetijski listi“ sledeč zanimiv dopis od Sv. Jakoba v Slov. gor.: „Od Sv. Jakoba nam poročajo, da je izvoljen za predsednika krajevnega odbora Samostojne ugledni kmet Ludvik Dolajš, ki ga spoštuje vse daleč na okrog zaradi neomahljive narodne zavednosti, neomadeževane preteklosti in vzornega rodbinskega življenja. Tovariš Dolajš pa je tudi vzor katoličana, kakoršnih v nasprotnem taboru ni dosti. Svoje plemenito srce je pokazal Dolajš tudi s tem, da je svojim vintčarjem v veliki meri izboljšal dohodke, vsled če-

sar ga vinčarji spoštujejo in ljubijo. Nasprotniki zavidajo našo stranko, ker se zbirajo pod njo tako u-gledni in spoštovani tovariši." Citatelji "Gospodarjevi" ko bi vam mogel popisati veselje, ki smo ga imeli, ko smo brali to od prve do zadnje besede zlagano noti-co! Res je namreč, da je vse nasprotno resnica od tega, kar je pisano v "Kmetijskem listu". Vemo, da si g. Dolajš veliko domišlja, ali, ko je čital te vrste, gotovo ni bil vesel; zato tudi ne moremo misliti, da bi se on sam pohvalil, ampak je njega in njegov ljub-ljeni list nekdo prav pošteno potegnil za nos, ker je vse nasprotno resnica. Načelnik je res g. Dolajš Lu-dvik, a to je žalostno, da stranke nima, ker se pri nas ravno tako kakor drugje vsak sramuje biti samo-stojnež. Tista nasprotstva med možmi pa niso politi-čnega značaja, in se bodo poravnala mirno, posebno ker so vsi pri Kmetijski zvezi. Oh, uboga Samostojna! Vzemite v roke, g. Mermolja in vaš adjutant Snuderl svoje žepne robce in si obrišita bridke solze razočar-anja.

Cven. V našem ljutomerskem okraju je največ-ji greh — po mnenju liberalcev, ako kedo označi So-kola kot to, kar je, kot liberalno svobodomiselno dru-štvo, katerega član bi ne smel biti noben pošten mož in mladenič, nobena pošena žena in mladenka. Ker ljudstvo vidi, kako se Sokoli izogibljejo cerkve, kako odvrčajo šolsko mladino od službe božje, zato vedno bolj obsoja protikrščansko društvo Sokol. Da bi za-trli ali onemogočili sodbo ljudstva, nastopajo Sokoli proti našim ljudem z grožnjami, da bodo vsakega to-žili, kateri bo kako nepovoljno besedo o Sokolih spre-govoril. Našim ljudem povemo, da se naj ne boje nobenih groženj, temveč delajo nato, da ne bo nobe-den otrok, kakor tudi nobeden odrasli zašel v slabo družbo Sokolov. Najbolj goreči Sokol je liberalni kr-šmar Rajh Joško, kateri je bil in je še danes najbolj srečen, ako sme v gorcih in doma imeti "nemške" dame in gospode kot mile goste. Rajh Joško je oni liberalni "vodja", ki je po zimi izvolil po receptu dr. Zerjave "rihtarja", kateri pa je prej umrl, predno je bil rojen. Da je pri nas par samostojnežev, je tudi njegovo delo, akoravno Samostojneži trde, da nimajo z liberalci nobene zveze. Bližajo se občinske volitve. "Narodni" Sokol Joško vidi, da bo kljub pomoči sa-mostojneža Paluša težko spravi kandidatsko listo sku-paj, zato želi imeti "nestrankarsko" listo. Povemo mu da bo SKZ nastopila s svojo listo in tudi sijajno zmagala, on pa naj sestavi s Palušom svojo listo in postavi isti na čelo "nesebičnega" liberalca Mucsa, kateri se razume na družabne pogodbe, kakor je to pokazal pri parni mlatilnici, vinogradu v Podhamcu itd. V naš občinski odbor bomo izvolili resne, nese-bične, krščansko misleče občane, Sokole naj voli li-beralna gospoda.

Ormož. Za I. Orlovski tabor v Mariboru vlada pri nas veliko zanimanje, osobito med kmetiskim ljud-stvom, ki se udeleži te slavnosti v lepem številu pod zastavo Slov. kmetijske zveze.

Sv. Urban pri Ptuj. Velikega politika imamo v naši župniji. To je gospod Vinko Simonič. Slučaj-no sem dobil v roke pismo, ki ga piše ta politična ve-ličina glede organizacije Samostojne pri Sv. Urbanu. Ce želite vam pošljem prepis tega pisma. (Opomba uredništva: Ni potrebno, ker nas pisma, ki jih piše-jo apostoli Samostojne, ne zanimajo.)

Središče. Orlovski tabor, ki se je vršil tukaj v nedeljo, dne 6. junija, je silno zbudil naše liberal-

ce. Dopis v 25. št. "Ptujskega lista", s katerim hoče-jo nemara našo organizacijo sramotiti, priča devolj jasno, da se je polastila teh "liberalnih gospodov" zo-pet stara predvojna nervoznost in sovraštvo do vse-ga, kar je krščansko-katoliško. Da bi malo polepsali notico, so se omejili le na telovadne točke našega or-lovskega tabora. V svoji burni domišljiji trdijo, da so bile proste vaje članov posnete po sokolskih in da je bil eden izmed orodnih telovadcev baje vzgojen v so-kolski vadnici. Gospodje liberalci! Čudno, da ne tr-dite, da so Orli v telovadbi popolnoma odvisni od va-ših Sokolov. Vaša otroška domišljija bi zmogla tudi to. Z ozirom na vaš dopis v "Ptujskem listu" vam pa pripomnimo sledeči, že stari slovenski izrek: "Pome-taj pred svojim pragom!" Hvalisani javni nastop va-ših Sokolov v Macinu, kjer se je poleg mnogih nap-ak zgodila tudi ta nezgoda, da je znani gospod iz Ptujja pozabil od prevelike sokolske gorečnosti četrto prsto vajo, kar je gotovo bilo potem vzrok, da ga je vrgla bradlja; ta vaš nastop ste, da bi malo polep-sali, imenovali potem "predvajo za središki nastop." In potem: telovadba Sokolov v Središču! Vprašamo Vas, ali ste tudi tistokrat videli napake? Ali je bila telovadba vzorna? In pri vajah, oziroma skušnjah z "dolгими" palicami, ali se niste skoraj pobili, kakor ste to očitali našim Orlom? Pri orodni telovadbi je bila poleg mnogih napak tudi ta, da si je skoro vsak pri odskoku neprostovoljno vsedel na tla. Če vzgaja Sokol take telovadce, potem je trditve, da je bil en Orel-telovadec vzgojen v sokolski telovadnici, brez-dvomno laž, kar dokazuje dejstvo, da vseeno ni pri nobeni vaji telebnil pri odskoku iz orodja na tla. Na-dalje apeliramo na načelnico Sokolice, da preskrbi se-bi in svojim sestram daljša krila, ker dosedanje "do-kolenke" vzbujajo pri ljudeh pohujšanje in ogrožajo javno moralo. Tudi z zastavami ste se postavili, za kar si je stekel največ zaslug neki gospod, kateremu sicer priporočamo, da naj raje vestneje izvršuje dol-žnosti svojega poklica, kakor pa za take slavnosti vsiljuje ljudem in to še celo našim somišljenikom, da naj izobesijo zastave. Pomenljivo je tudi to, da je na predvečer sokolske slavnosti županstvo Središča da-le preklicati po trgu, da naj vsi izobesijo trobojnice, a za god našega vladarja, kralja Petra, pa se to ni zgodilo, kar bi se sicer spodobilo. Gospodje! H kon-cu se to: Pri svojih prireditvah naglašate, da delate za narod. Lepo in hvalevredno bi bilo, ko bi bilo to res, toda vaša slavnost v Središču je jasno dokaza-la, da je vaše delo za narod: Piti in dobre volje biti! Ali je to delo za narod, če mlade ljudi navajate po-tom svojih veselje na pijačo, razgrajanje in napada-nje na mirne ljudi, kot se je to žalibog 4. julija zve-čer dogodilo, mesto da bi s treznimi zabavami da-li duška narodnemu navdušenju? Zares, tega nismo pričakovali od onih, ki trdijo, da spadajo k državo-tvorni stranki, k stranki "malega" človeka, kar je potrdila udeležba občinstva pri vaši slavnosti, koder je bilo dve tretjine same gospode in še ta največ od drugod. Vidite torej, gospodje, da ni vse tako, kakor si predstavljate. Začeli ste boji, mi smo ga primorani sprejeti. Vaše vrste v "Ptujskem listu" so vzrok, da vam odgovarjamo. Če boste nadaljevali tako borbo, ki še sicer v Središču ni potrebna, ne bomo tudi mi molčali, saj govoriti imamo itak dosti. Pometajte to-rej popreje pred svojim pragom!

Celje. Naše mesto in okolica se pripravljata na 60 letnico duhovništva mil. g. opata Franca Ogradi.

Vse se že pripravlja, da dostojno počasti svojega vo-ditelja. Marijina družba s svojim voditeljem je prev-zela vso delo v svoje roke. Tudi za orlovski tabor bo tukajšnja Marijina družba spleta nekaj vencev in kit. Dne 25. julija vsi na biserno sv. mašo, tudi iz sosednih župnij. Bog živi jubilarci!

Celje. Tukajšnje mitnice so se v smislu sklepa gerentskega sosveta odpravile. Kmetiska zveza je že meseca septembra lanskega leta stavila to zahtevo.

Gornja Ponikva. Dne 25. junija je treščilo v kozolec posestnika Janeza Verdev (Ton) v Kaleh. Po-gorel je do tal. K sreči je bil še popolnoma prazen. — Dne 27. junija je priredila tukajšnja šola velika veselico v novem gledališčnem prostoru. Vgrizoritev i-gre "Jagode" je bila prav dobra. Tudi petje je bilo dovršeno. Tombola je imela lepe dobitke, med kate-rimi so bile največ vredne štiri težke smreke. Ude-ležba pa ni bila povoljna. Posebno se je opazilo, da ni bilo na šolski prireditvi nobenega tujega učitelja. Slednjič so vzbudili mnogo smeha igralci od Sv. Mi-klavža pri Slovenskogradcu z burko "Zdravnik opera-teur".

Smarje pri Jelšah. Z velikim hruščem so za-čeli samostojneži pri nas z "delom za kmeta". Vsi smarski študirani "kmeti" in finančni talenti, kakor dr. Zabukovšek, Cerovšek, Sket, Užmah i. dr. so šli na delo da odpro oči ubogim "tovarišem" in jih s plesnivo koruzo zvabijo v samostojno liberalno štalo. Spočetka je bilo videti, da se jim bodo njihovi načrti popolnoma obnesli. Koruza je vlekla in kraherlfabri-kant Sket, ki jo je delil, je bil prepričan, da bodo Smarčani kmalu začeli moliti že samo: "Gospod Sket, dajte nam danes naš vsakdanji kruh!" Pa gled ga spaka! Ali je računski podčastnik Sket znal predo-bru računati pa drugi slabo ali narobe, vrabci po Smarju so začeli dni naenkrat začivkati: Računi pri Ekonomu ne štimajo, kar za tisoče gre navskriž. Ka-ko, zakaj še ni pojasnjeno, le toliko je znano, da sta pred par dnevi prišla oče Pogelšek in botev Drofe-nik k Sketu, mu porezala njegove zvezde, povežala in odnesla "Ekonomu", izginila pa je tudi ponosna tabla "Tajništvo SKS." Zdaj zdihuje Pogelšek okoli kaj bo, kaj bo! Sket pa grozi: "Le čakajte, ko pred-ložim račune, tedaj še le boste videli...! Kako bo ta račun izgledal, ne bo težko uganiti, če vemo, da si je na pr. Sket za svoja "apostolska" pota na par bližnjih shodov, kjer je delal samo neslane dovtime, zaračunal — 500 K. Cemu si nebi, saj samostojni to-variši radi plačajo. Radovedni smo pa, kdo bo plačal sedaj! Na vsak način bodo to pogrebni stroški za smarsko Samostojno stranko. Spodobilo bi se torej, da plača iste za tega nezakonskega svojega otroka liberalni advokat dr. Zabukovšek. Bomo videli in po-ročali!

Prireditve.

Tamburaški zbor v Smarjeti poleg Rim-skih toplic priredi v nedeljo, dne 25. t. m. v gostilni "Pri novi pošti" tik kolodvora ob 16. uri (4. uri pop.) ljudsko igro "Deseti brat". Sodelujeta domači pevski in tamburaški zbor. Med odmoru syra godba na lok.

O r m o ž. Izobraževalno društvo v Ormožu pri-redi v nedeljo 25. t. m. ob 3. uri popoldne v gostil-ni Kuharič na Lešnici šaljivo igro "Vedeževalka" tor-srečolov in šaljivo pošto. Ker je čisti dobiček namen-jen za nabavo knjig, deloma pa za plebiscit na Ko-roškem, vabi k polnoštevilni udeležbi odbor.

Mala naznanila.

Razna:

Štefan Režonja

Renkovci pošta Turnišče
Prekmurje

razpošilja na vse strani Jugoslavije
Jajca in raznovrstno
perutnino živo. 632

Kmečka hranilnica in
posejilnica na Bučah
priredi

dne 1. avgusta 1920
~ po sveti maši ~

občnizbor
~ po §§ 28—33 svojih pravil. 634

Trapistovski

pristni prvovrstne kakovosti
prodaja in razpošilja,

vsakovrstno
sadje kupuje, prodaja in
razpošilja

MATIJA LAH, 644
trgoval

MARIBOR, Glavni trg 4.

Jurij Juteršnik

zidar in pisar, Maribor, Bran-
čova ulica 3, se pripravlja za
bovovanje vseh v te stroke spo-
žitelj daj. 634

RAZGLAS.

Na dan sv. Ane, to je
26. julija 1920 se vrši na
Teharjih, okr. Celje veliki
živinski in kramarski sejm.
Priženite v obilnem številu.
639

Kupi se!

Lastniki gozdov pozor!

Kder želi svoje gozdove, ki so na
posestih, predati poštenemu les-
nemu trgovalcu, naj naslovi z na-
vedbo velikosti gozda, tozadovne
ponudbe na upravo lista. 600

Kosti, ščetine, stare železo, cunje

kupuje vsake množino po najvišjih
cenah.

KARL SEMA, POLJČANE.

Sirovo maslo

kupi vsak čas in plačuje po naj-
višjih dnevni cenah. Viljem Abt,
Maribor, Keizerjeva ul. 8. 606

Proda se!

3 skladiščne sode
vsak s približno 40 hl proda P.
G. Schwab, Ptuj. 603

Zrebica pol-peni, 3 leta,
krošnja hranilnica, 3 leta,
krošnja in brez vsake labe, se prada.
Naslov v upravi lista. 600

Na dobelet Na drobno!

OBLEKO.
Priprave in najkrajše. Tečno in
solidno delo. Dobro blago. Ceneje
kakor kjerkoli, samo pri:
ALOJZIJ ARMENTI, Maribor,
Bravna ulica št. 15, (pri starem
mestu). 491

Prodaja sodov
od 1500 do 1800 litrov za vsake
porabe zdravi in sposobi. Franjo
Rudi, Maribor, Vila Alvis. 578

Zidarska opeka

dobro igana, se oddaja v večjih
množinah y opekarni Mirolava
Črničnik v Kamnari. Zvečila se
sprejemajo tudi v Mariboru v
Trubarjevi ulici 5. 603

Lepo malo posestvo
na katerem se radi dve goved,
20 minut od žel. postaje, cerkve
in šole je tako za prodaj. Več
pri g. Antonu Potoljšek, krojač,
Dobrenje, p. Pesnica. 604

Hrastovi mlinski koleksi
podstavki (Mühl-
gründ-Michen) dolgi po 4'60 m,
4 m, 5'40 m s čepi (Zapfen) in
in oklepi (Klinge). Bva drevesna
cilinder vida (Kaspe) x vratili
(Welle) lesena koleksa razne vali-
nosti na prodaj. Ogleda se lahko
vsak dan od 8. do 12. ure pred-
poldne v tovarni za smodnik v
Špilju. 606

Lepo posestvo,

vinograd, sadonoznik, njive, goša,
travnjak, skupaj 12 orolov je na
prodaj. Einspielerjeva ulica št. 19
Maribor. 631

PLUG se prada po ugodni
ceni znamka "Sack"
in dve brani, vse popolnoma ne-
vo. Na ogled pri Karlu Schell,
št. 13 v Slov. ger. Südmarkin
dvor. 630

Dober glasovir,

zrezljano K-uro, nihalnico, slato
meko uro, uro napastnico, prist-
no biserne ovratno uro, brilantni
prstan, uhane, sapestaleo, srebrne
šlice, perilo, domače platno, razno
meko in žensko obleko, klobuke,
čevlje, bluze, obleke, jopice, plašče,
salonske obleke, salonski jaket,
telovadke, povrnike, tarbice na
akte, otroške postelj, pehišve,
spalni divan, stole, zastave, kar-
nise, preproge, pedesbo, ogledala,
svetilke, svednike, kosarce, vaze,
razne sekirice, knjige, otroške
igrače, krotka garnitura, singervaj
šiv. stroj, ročna dela in razno
drugo preda Schmidt, Koroška
cesta 18/1, Maribor. 637

SVINJE par velikih in
malih proda
Lubej Martin, Lajstersperg (blizu
Wolfzettel) Maribor. 637

Preša (stiskalnica) sistem
Mayfahrt z dvoma
košema, z vsebino 400 l proda F.
Čušček, Maribor, Meljaka c. 29.
635

1 oral vinegrada
se prada z letelajim pridelkom
Več pove carikovnik v Jareznai
633

Lepo posestvo,
vinograd, sadonoznik, njive, goša,
travnjak, skupaj 12 orolov za pro-
daj. Einspielerjeva ul. 19, Mari-
bor. 631

PLUG se prada po ugodni
ceni, znamka "Sack"
in dve brani, vse popolnoma ne-
vo. Za ogledati pri Karlu Schell,
št. 13 v Slov. ger. Südmarkin
dvor. 630

Vila in gospodarske poslopje
na velik vrt na Toknu
št. 68 se prada. 632

Koneert-pianino

akore nev in izvrsten ter tudi
harmonij se po ugodni
ceni takoj pro-
da na kolodvoru v Lešah. 641

Službe:

Spreten mlinar

prevzame mla na trojino ali pa
v najem. Naslov v upravnistvu.
578

Trgovski učenec

kropek, z dobro šolsko izobrazbo,
poštenih starišev, se sprejme takoj
v trgovino melanega blaga pri
Florjanz Gajšek v Lek pri Zus-
mu. 602

Priden viničar

4 do 5 delarskimi meči se
sprejme. Vpraša se pri komandi
mesta Maribor. 613

Vesten lovec,

kateri bi tudi sodeloval pri
poljedelstvu, na sprejme pri
tvrdki Eduard Suppanz,
Pristeva. 605

Trgovski vajenec

poštenih starišev, z dobro šolsko
izobrazbo, zdrav in krepak, ki
ima veselje do trgovine se sprej-
me v uk pri Karlu Cimparček,
trgovina s mešanim blagom v
Bernici ob Savi. 600

Sprejme se inkučen in na- nealiv kurjač

na krožne peči. Nastop takoj. Plača
po dogovoru. Ponudbe na A. Kobi,
Breg, Borevnica. 607

Gospodinja

kuhanica,
grednje sta-
rosti želi službe v kakem žu-
pništvu. Naslov: Ana Ott, Maribor,
Plinarska ulica 18. 636

Raznovrstno usnje in

vse čevljarske

z potrebščine z

se dobije po najnižjih novih cenah v

Slovenski ul. 20

v Mariboru, na dvorišču

pri 643

Kohnstein in Reisman

LISTEK.

A. de Nora. — Al. B.

Noga.

(Konec.)

Doktor je bil obenem tudi mrtvaški ogledovalec in je prišel drugi dopoldan, da ugotovi smrt, ker brez tega mrtliča ne smejo pokopati.

Mati, žena in hčere rajnega Ambroža, ki so v spodnji sobi molile mrtvaške molitve, so se spustile zopet v jok, ko je stari zdravnik stopil v hišo. Tomaž pa je moral kot novi gospodar Lisičine sprejeti zdravnika in ga pospremiti po stopnicah v mrtvaško sobo.

Nemo mu je z roko pokazal pot ter stopal za starim, debelim gospodom po stopnicah.

Zdravnik je moral odstraniti evetlice in vence, da se je mogel vzpeti do mrtliča, ki je ležal visoko na mrtvaškem odru. S prsti in lučjo je poskušal ugasle oči, mrtvaško odrevenelost čeljusti in rok, ki so trdo držale med rjavimi prsti črni križec, potem pa je nekoliko nagnil komaj gibljivo glavo, da bi videl tu na vratu mrtvaške lise.

Tomaž je pazil na vsako kretnjo njegovo.

Ko je doktor stopil s klopi in mu dal nazaj svečnik, katerega je bil prej vzel z mizice, je mladenič prvokrat zopet odprl usta.

„Ali zdaj veste, kdo jih je umoril?“

Besede so bile surove, ostre, zadirčne, kakor kratek, robat, porogljiv krik.

Začuden se je doktor ozrl na vprašalca.

Ta pa je, še vedno s svečnikom v roki, stopil bliže k njemu.

„Če veste, vprašam, kdo jih je umoril, očeta?“
„Kaj pa hočete vendar?“ je rekel zdravnik mirno, a nekliko zlovoljno. „Mislim, da se boste meni nasproti obnašali, kakor se to spodobi. Vem, kaj je bilo vašemu očetu, vem pa tudi, da niste delali tako, kakor sem vam naročil. Vpričo smrti tudi ne bodem preiskaval, kdo jo je zakrivil. Jaz gotovo ne“, je pristavil odločno.

Tomaž pa se je od jeze tresel po vsem životu.

„Ti ne? Tako? Ti ne?“ je zdajci zakričal in je prestrašenemu staremu gospodu planil za vrat. Vse sovraštvo, ki ga je od nekdanj gojil proti olikanim ljudem, vse trpljenje, katero je čutil ob boleznih očetov, vse praznoverje, katero je bil Marka vzbudil in podpihoval, se je zdaj združilo v njem v čustvo sovraštva nad tistim, kateremu je pripisoval očeta žalostni konec. S silno pestjo je zdravnika pritisnil ob steno, s težkim svečnikom pa je na slepo tolkel po goli, veliki, okrogli glavi.

Napadenec niti ni mogel zakričati, tako naglo, divje in grozno je prišla nadenj fantova besnost.

Sele ropotanje padlega trupla, ki je podrl lonce s evetlicami in omarico, je vzdramil ženske v spodnji sobi, da so utihnile in šle gori.

Od strahu odrevenele so stale na pragu.

Tomaž je zdravnika držal za vrat in ga ravno vlekel k mrtvaškemu odru. Tam ga je dvignil in vrgl počez čez mrtličeve noge. Čez tisto ranjeno, zastrupljeno, v belo nogavico obuto nogo, ki je še zdaj kakor nem tožnik gledala izpod črne preproge in h kateri se je morilec obrnil, kakor k živemu bitju, ko je rekel:

„Nate, tu ga imate! On je vas umoril! Jaz pa sem umoril njega! Kaj ne, da je prav tako, oče?“

Razno.

Z osebnodohodninskim davkom v visokih stopnjah nadleguje sedaj davčna oblast zlasti kmete do bajtarja. Zahteva se od njih natančna napoved vseh dohodkov in vrednosti domačih pridelkov do jaje in solate. Kmetič pa si ne ve pomagati. Kdo drugi mu še težje pomaga. Zakaj tako? Nad kmeta si oblasti bolj upajo kot na gospoda. Pri kmetu se vse bolj veliko natančno vidi: vsaka koza in kura. Uradniki se ozirajo na velikost in širokost zemljišča, ne pa v kakšni legi in kako donosno in obdelano da je. Premožni prekupci z velikimi dobički pa se lažje zameknejo kontroli. Saj še za soseda lesa ali vinotrčca prav nič ne vem, koliko vagonov lesa ali sodov vina je spetal še manj, koliko tisoč je pridobil. Kmetška zveza bo morala zahtevati v vsaki občini odbor vsaj treh mož, ki bi cenili in pravično preudarjali resnične „dohodke“ kmetjskih občanov z ozirom na različne razmere vsakega. In davčna oblast bi se na njih izjavo opirala. Bo bolj pravično, kakor dosedanj neprilичni sistem prikritih, neodgovornih in nezanesljivih zaupnikov. Ali pa uradnika na lice mesta!

Kolekovanje prošelj (4 in 8 — 12 K) bo delalo nižjim uradom preglavice. Doslej so bile uradne prošnje v javnih zadevah koleka oproščene. Občina prosi za regulacijo hudournikov, župnijski urad prosi za strel ob cerkveni slovesnosti, skladni odbor prosi navodila za iztirjanje zaostalnih prineskov itd. Takih in enakih prošelj se nabere med letom lepo število. Od kod in s čim naj se plačujejo vsakokratne pristojbine po 12 K? Kaj pa, ko bi občinski in župnijski uradi tudi zahtevali kolekovanje za ugoditev neštetihih nalog od glavarstva, sodnije, davkarije ...

Naša letošnja žetev. Okrožne uprave iz Srbije, Macedonije, Bačke in Banata so poslale ministrstvu podatke o letošnji žetvi, katero je smatrati za zelo povoljno. Srbija in Macedonija bo lahko izvažala 20.000 vagonov pšenice in koruze. Bačka in Banat 22.000 vagonov pšenice in 44.000 vagonov koruze. Od te množine se rabi 21.000 vagonov za tiste kraje naše kraljevine, ki bodo za lastno prehrano imeli premalo žita, kar velja zlasti za Slovenijo, Dalmacijo, Bosno, Hercegovino in Črno goru. Hrvatska in Slavonija še pa niste podali tozadevnih podatkov.

Prva betonska ladja v Jugoslaviji. V Molerati (Dalmacija) so zgradili prvo betonsko ladjo v Jugoslaviji po sistemu dr. Stjepana Siročiča in M. Kise. Poizkusi na Jadranskem morju so dobro uspeli in se nadaljujejo.

Konsumna zadruga v Zagrebu. Pristaši naše katoliške stranke so ustanovili v Zagrebu novo veliko Konsumno zadrugo, katera bo preskrbovala ljudstvo z vsemi mogočimi potrebščinami, zlasti z obvali. Prevzela bo tudi popravila ponošenih obuval.

Socijalistično občinsko gospodarstvo. Kako znajo gospodariti socijalisti, če dobi občino v roke, pričajo dunajski socijalisti. Pred skoro dvema letoma so prevzeli gospodarsko dobro urejeno dunajsko občino. Zdaj so jo spravili tako daleč, da 31. julija ne bo mogla več izplačati svojih nastavlencev, če ji država z znatnim kreditom ne priskoči na pomoč. Ko so mestni uradniki imeli zaradi tega shod, so hoteli na shodu govoriti tudi socijalistični župan in podžupani. A zborovalci so klicali: Stoširideset tisoč! Tako plačo ima namreč dunajski župan — socijalist! Vsa mesta na podjetja, ki so bila prej zelo plodonosna, zdaj nič ne nesejo, ampak so v samo škodo! Socijalistični župan in župani hočejo tudi osemurni delavnik odpraviti in pravi, da je tudi osemurni delavnik vzrok slabega stanja mestne občine. Tako gospodarstvo čaka občine, kjer pridejo socijalisti na krmilo!

Za premestitev sedeža mednarodnega socijaldemokratskega tajništva. Na zborovanju angleške so-

cijalne demokracije v mestu Scarborough, katerega se je udeležilo 1150 delegatov, je predlagal Huysmans, da se naj premesti sedež mednarodnega socijaldemokratskega tajništva iz Geneve v London in sicer zato, ker bi naj bilo središče mednarodnega socijaldemokratskega tajništva v kaki mogočni državi, v kateri ima tudi socijalna demokracija veliko moč.

Ljudsko štetje v Avstriji 31. jan. t. l. je izkazalo 6.067.430 ljudstva (227.209 manj nego 31. dec. 1910.) Med temi je 3.162.952 žensk in le 2.904.478 moških. V vojski padlih so našli približno 180.000, ujetnikov, ki se še niso vrnil 19.378 in pogrešanih 22.351 za ktere se ne ve, so li še živi ali mrtvi. Občina Šteje Avstrija 3895 krajevnih, okrajev 248 sodnih in 75 političnih ter 9 mest z lastno upravo. Zmanjšalo se je število ljudstva pred vsem na deželi, v mestih pa se je zvišalo razven Dunaja, ki ima sedaj 189.493 ljudi manj in Celovca z 2800 oseb manj od l. 1910. Na kvadratkilometer pride sedaj 78 prebivalcev (l. 1910. jih je prišlo 81).

Organizacija bavarske, Kmetске zveze. Slično kakor v Jugoslaviji so si tudi bavarski kmetje ustanovili lastno kmetško politično organizacijo, ki je sedaj najmočnejša politična organizacija na Bavarskem. Nedavno so sklicali velik tabor, na katerem je bila sprejeta resolucija, da se hoče bavarska kmetška politična organizacija boriti z vsemi silami proti razširjanju boljševizma na Bavarskem, da se mir in red v državi ne bosta kalila ter da dobi država končno veljavno ustavo.

Batine za verižnike! Madžarska poslanska zbornica je končno veljavno sprejela zakonsko predlogo, da se uvede za nepoboljšljive verižnike in navlačce cen razven strogih denarnih glob še tudi kazni z batinami in sicer 10 do 25 batin.

Velike poudonji v Rumuniji. Vsled neprestanega deževja so iz svojih strug izstopile skorodane vse rumunske reke. Reka Aluta je poplavlila 5000 ha zemlje. Porušenih je mnogo hiš, v valovju je pa našlo smrt več sto oseb.

Blokada Rusije prenehala. Skozi celi dve leti je bila Rusija osamljena ali blokirana. Ustavljen je bil vsak stik s to državo. Pred dnevi so pa došle v Rusijo razne pošne in druge pošiljave, kot poljedelski stroji itd. Sedaj je na potu v Rusijo 155 vagonov raznega poljedelskega orodja, kot srpov, kos, mlatilnih strojev, strojev za žetev itd. Tudi iz Rusije je že prišlo več vagonov raznovrstne rude. Zaprtje Rusije se je torej prenehalo in država ni več osamljena.

Rusija plačuje v zlatu. Po poročilu švedskih listov je nedavno došlo v Stockholm za 17 milijonov švedskih kron zlata iz Rusije. Za to zlato bo Rusija kupila na švedskem raznovrstne poljedelske stroje. Pripomnimo, da ima Rusija ogromne zaklade zlata v gorovju Ural.

Amerika prepovedala izvoz premoga v Italijo. K vsem neprilikam, ki zadevajo Italijo, se je še pridružila prepoved ameriške vlade, da Italija ne sme dobivati iz Amerike nobenega premoga.

Amerika zopet kuje zlat denar. V Združenih državah Severne Amerike od leta 1916 niso več kovali zlatega denarja. Sedaj je vlada sklenila, da zopet začne kovati zlat denar. Začela ga je že kovnica v Filadelfiji.

Zveza ameriških katoliških Slovencev. Ameriški katoliški Slovenci se živahno gibljejo. Ustanovili so si posebno zvezo, koje glavni odbor se nahaja v mestu Cikagu v Združenih državah Severne Amerike. Ta zveza že šteje za svoje člane tri četrtine vseh ameriških katoliških Slovencev.

Katoličanstvo na Japonskem. Katoliška cerkev se na Japonskem krepko razvija. Sedaj so japonski katoličani začeli izdajati svoj lasten časopis „Komio“ kateri pridobiva dan za dnevom ogromno število no-

vih naročnikov, ker ta list čitajo še celo Japonci — nekatoličani.

Premalo se proizvaja, tudi odtod draginja. Svetovni pridelek premoga se je zmanjšal za 2 milijardi 150 milijonov ton, pšenice za 320 milijonov ton, sladkorja za šest milijonov ton, volne za osem milijonov ton. Vsled tega so se povsod podražila živila, in sicer v Ameriki za 206%, na Angleškem za 257%, v Italiji in Franciji za 330%, v Nemčiji za 1000%, a v Avstriji za celih 4000%.

S črnim (laškim) sukancem si je na Dunaju 54 letna žena ranila prst. Začelo se je obotavljati in zdravnik dr. Sacho ji je moral prst odrezati. Strupe na je bila namreč ona črna barva, zmešana z terom (stov. izraza ne vem). Torej pozor!

Klobuk na sodniji. Na deželnem sodišču dunajskem je oni teden stal neki mož na hodniku pri odprtem oknu in čakal, da ga pokličejo v sodno dvorano za pričo. Potegnil je veter in mu odnesel na cesto lahek a drag klobuček, par dni prej kupljen in plačan z 427 K. Mož pobiti po stopnicah proti izhodu da bi morda še rešil svoj zaklad iz grabežljivih rok ljudske množice na živahni cesti. Toda ustavi ga oborožen vojak, stražnik, češ, da ne sme nikogar izpustiti iz poslopja gologlavega. Pričkata se sem pa tja — blizu sta že „uradnega žaljenja v službi“ — možu stopa mrzel pot na čelo, v skrbi si je, kako bo stopil pred svojo ženo brez klobuka — s čim si bo omislil novega ... Sedaj mu šine v glavo rešilna misel: potegne iz žepa rdeč svoj starodavni robec, velik za pol pita, napravi štiri voze na voglih in si pokrije z njim glavo. Pomagalo je. Vojak odstopi od vrat in koraka zopet zamišljeno po trdem kamenju gor in dol, kakor bi ne videl nikogar. Mož smukne na cesto a prepozno — njegov klobuk ni le odnesel veter, marveč i onega, ki ga je bil pobral. Stražnik pa je zamomljal zadovoljno: „Poznam svoje predpise“.

Naročajte in razširjajte naše knjižice!

Politični katekizem, stane 6 K, za društva K 4.50. Naroča se: Tajništvo SLS v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna. Knjižica podaja najpotrebnejše, kar mora vsak državljani vedeti o politiki: o glavnih strankah v naši državi, o valutnem (denarnem) vprašanju, o vzrokih vojske. V uvodu prinaša glavne nauke o politiki, o ustavi, o gospodarskih razmerah v Jugoslaviji, o važnosti politične naobrazbe.

Primitve tatu. Stane 2 K. Naroča se: Katoliška Liga v Ljubljani. Poroča v zelo zanimivi obliki o tem, kdo je kriv svetovne vojne in kdo ni kriv!

Zločin nad domovino. Stane 4 K, vnaprej plačano 3.50 K. Naroča se: Katoliška Liga v Ljubljani. Kdo so zločinci nad domovino? Liberalci, ki so pred 50 leti začeli boj proti veri in Cerkvi!

Velika nevarnost za vero. Stane 50 v. Naroča se: Katoliška Liga v Ljubljani. Velika nevarnost za vero je Samostojna kmetijska stranka.

Ali se ženska res nima pravice vtikati v politiko? Stane 2 K. Naroča se: Krekova prosveta v Ljubljani. Ženska ima pravico in dolžnost vtikati se v politiko, ker je v nevarnosti krščanska šola in krščanski zakon.

Josip Jurčič spisi. 6. zvezek. Uredil dr. Ivan Grafenauer. Založila Jugoslovanska knjigarna. 212 strani. Cena broš. z drag. doklado 19.20 K, vezano 31.20 K. Ta zvezek prinaša povest Doktor Zobeč in zaloigro Tugomer.

Skrivnost najdenke. Povest. Spisal Reimichl. Poslovenil P. II. izdaja. Založila Jugoslovanska knjigarna. Stane broširana z draginjsko doklado vred 9.60 K, vezana 14.40 K. Kako se je ta povestica med ljudstvom priljubila, priča to, da je doživela že drugo izdajo.

Veletrgovina

Ludovik Kuharič

Ormož

nudi svojo
veliko zalogo vsakovrstnega modnega, manufakturnega blaga, platna itd. Nadalje priporoča vednosveže špicerijsko blago, moko, olje. Nakup in prodaja poljedelskih pridelkov. Dobava vsakovrstne železnine, traverz, cementa, kakor tudi poljedelskih in drugih strojev. — Uvoz in izvoz vseh vrst rezanega in stavbenega lesa. — Lastna motorna žaga.
Glavna zaloga delniškega
(6 piva 33)

URE
vsake vrste se sprejemajo v popravilo. Zaloga ur, zlatine in srebrnine. Cene zmerno. Postrežba točna.
JAN IGNACIJ, MARIBOR
Grajski trg v gradu (Burg).

AKO
Kimate kaj za prodati?
Ohočete kaj kupiti?
Oiščete službo?
In serirajte v naših listih in uspeh je gotov!

Gospodarska zadruga za Prekmurje,
Mursko polje in Slovenske gorice

P. Z. Z. O. Z.

prodaja razne manufakture za moške in ženske obleke, vseh vrst špecerije, čevlje, usnje, deske, stavbeni les in poljedelske stroje.

Kupuje pšenico, žito, koruzo, ajdo, proso, oves, kože, sploh vse kmetijske pridelke.

Posreduje pri nakupu večjih poljedelskih strojev, kakor parnih mlatilnic in motorjev

Pravico kupovati in prodajati zadrugi imajo samo člani.

Novi člani se sprejemajo v zadrugi pisarni v Gornji Radgoni in pri vseh podružnicah.

Glavna trgovina in pisarne v Gornji Radgoni.

Podružnice: Gornja Radgona, Murska Sobota, Cankova, Dolnja Lendava, Radgona, Križevci pri Ljutomeru, Beltinci. 259

Planinka in Ruška Koča

pri Sv. Arehu na Pohorju, 1250 m

Planinsko letovišče v krasni legi
Mrzle in tople kopeli
Oskrba od 1. maja do 15. oktobra
Lepi izprehodi po gozdu
Trikrat tedensko zveza s pošto Ruše ob kor. žel.

PIROL

je izkušeno ubraunljivo sredstvo proti svinjakim boleznim. 1 steklenica stane K 8.—. Dobi se pri

Magdalenski lekarni v Mariboru

446

Raznašalci

za naše liste se sprejmejo proti dobremu zaslužku
CIRILOVA TISKARNA.

Manufaktura vseh vrst, kakor etamine, batiste, cefirje, šifon, platna, gradl za žimnice, platno za namizne prte, in namizne prte s serviet, jadvovina (Segel-leinen) za krojače i. t. d. po najnižjih dnevnik cenah.

RUDOLF NIEFERGAL
MARIBOR
KOROŠKA CESTA 1. 511

Slovenci širite naše liste!

Miši,
podgane,
stenice,
ščurki.

In vsa golazen mora poginiti, ako uporabljate moja najboljša preizkušena in splošno hvaljena sredstva, kot proti polskim mišim K 8, za podgane in miši K 8; za ščurke K 10; Posebno močna tinktura za stenice K 10—

uničevalec moljev K 10; prašek proti mrčesom K 6 in 12; mazilo proti ušem pri ljudeh K 5, in K 10; mazilo za uši pri živini K 6, in K 10; prašek za uši v obleki in perilu K 6, in 10; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev, rastlin) K 10. Prašek protimra-vijam K 10. Pošilja po porzetju

M. Junker, Petriljska ul. 3.,

121 Zagreb 19.

Trgovo. pri večem odjemu popust.

Po ceni manufakturno blago 574

je dospelo iz inozemstva in se dobi pri

J. N. Šoltarič, Maribor, Gosposka ul. 5.

Sukno za moške obleke, meter K 220—, 260—, 300— itd.

Hlačevina za moške obleke, meter K 70—, 80—, 100— itd.

Izgotovljene moške obleke, suknene K 1500—, 1800—, 2000— itd.

Izgotovljene obleke iz hlačevine, K 600—, 700—, 800— itd.

Izgotovljene moške hlače iz hlačevine, K 140—, 160—, 180— itd.

Izgotovljene hlače za dečke, K 60—, 70—, 80—

Plavina, močna, meter K 42—, 48— itd. na dveh straneh tisk, meter K 50—.

Pri stari zalogi so se cene primerno znižale.

Velika izbira perila in pletenin lastnih izdelkov.

S 1. julijem otvorim svojo odvetniško pisarno v **MARIBORU**, Aleksandrova .. . cesta št. 18, I. nadstropje. ..

dr. Alojzij Juvan

597 odvetnik 492

POZOR!

K. Worsche Maribor

Gosposka ulica 10. Veletrgovina z manufakturnim blagom itd.

Priporoča svojo bogato zalogo po jako znižanih cenah. 597

VINSKE STEKLENICE

7/10 buteljke in slamnate omote kupi po najboljši ceni Veletrgovina
vina **PUGEL & ROSSMANN, MARIBOR, Trg svobode.**

Ravno so došle
večje množine blaga iz inozemstva, zato razpošiljam po celeni kraljest. po zelo nizkih cenah:

Gaj	Kava
Kakao	Riž
Mandeljine	Olje
Čokolado	Mle
Paprike	Bombone
Začrta	Konjak
Vanilije	Rum
Rosiše	Silvovko
Fige	Silvo
Paradižnik	Kremo
Rozine	Sveče
Dišave	Tastenine
Limonice	Zveplo
Pomaranče	Galico

Anton Močnik
CELJE, GLAVNI TRG.

Prva jugoslov. tovarna
za USNJE in ČEVLJE

na

Bregu pri Ptujju

je pričela z izdelovanjem torbic in drugega galanterijskega blaga iz najfinejšega usnja. V zalogi ima tudi prvo vrstne gamaše lastnega izdelka. Naročila se izvršijo po najnižji ceni.

629

Preselitev trgovine!

Slavnemu občinstvu naznanjam, da se je preselila trgovina Rotovski trg št. 8 (prejšnja mestna prodajalna)

v Gosposko ulico št. 4, Maribor

(preje trgovina QUANDEST.)

Moj trud bode tudi za naprej preskrbeti svoje odjemalce vedno s svežim in najboljšim blagom po najnižjih cenah ter iste z vsem zadovoljiti.

Odličnim spoštovanjem

501

JAKOB PREAC, trgovec

KONEC DRAGINJE!

Veletrgovina Strmečki razreže celo zalogo platna, cefirja, tiskanine, volne, hlačevine in suknja v ostankih ter razpošilja iste po čudovito znižani ceni v zavojih po 500 K in 1000 K. Blago je angleškega, francoskega in italijanskega izvora. Kar ne ugaja se zamenja ali vrne denar. Pri naročilu več zavojev se priložijo razna darila.

Veletrgovina in razpošiljalna
R. STERMPČKI, Celje, Slovenija.

Odvetnik Dr. Josip Leskovar

naznanja, da je svojo pisarno premestil

v Sodno ulico št. 12, I. nadstr.

Zdravnik

608

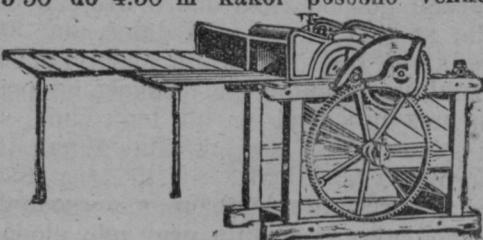
Dr. Viljelm Blanke

ordinira od 1. julija naprej v
PTUJU, Panonska ulica 8,
zraven pošte, I. nadstropje.

POZOR!

Priporočam za predstoleto žetev sledeče stroje,

katere imam po primerni ceni v zalogi kot vitle, mlatilnice za ročni ter pogon na vitel, žitne čistilne mlino, grozdne, ter sadne mlino s kamnitimi valci, vinske stiskalnice, slamoreznice, koruzne robkarje, reporeznice, travniške grablje, gnojnične črpalke v dolgosti 3.50 do 4.50 m kakor posebno veliko zalogo pocinkanih brzoparilnikov v velikosti 50 do 160 l. — Popravilo strojev se strokovnjaško izvrši. — Oskrbim tudi slamorezne nože ter druge delce. — Priporočam, da si vsak posestnik pred nakupom stroje ogleda, katerih ne silim k nakupu. Na dopise se točno odgovarja. Postrežba solidna

IVAN HAJNY, MARIBOR

Aleksandrova cesta 45 nasproti glav. kolodv.